„პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

წელიწადი მეორე

ს. კ. პ. ცენტრ. და ამიერკავკ. კომიტეტის ორგანო

№ 198 ხუთშაბათი, 31 აგვისტო 1922 წ. ყოველდღიური გაზეთი

ერთიანი პოლიტიკური განყოფილება

ფასი 10,000 მან.

კრასნოვოდსკში 12,000 მან.

რედაქცია: თბილისი, კრუზენშტერნის ქ. № 4.

მთავარი კანტორა: თბილისი, რუსთაველის პრ., № 24 (II-2 სართული).

რედაქციის მიღება საქმისათვის ყოველდღე გარდა კვირა უქმეებისა დილის 9—2 ს. ტელეფონები: სარედაქციო კოლეგ. № 14—76 მდივნის № 19 საერ. №

ხელის მოწერის თვიური ფასი შემდეგია: პარტიულ ორგანიზაციებისა და პროფკავშირებისათვის მიტანით: ქალაქში—140 ათასი მანეთი, პროვინციაში—180 ათ. მ. ყველა დანარჩენ ხელის მომწერთათვის მიტანით: ქალაქში 200 ათ. მ. პროვინციაში 240 ათასი მ. განცხადება—10 ათ. მ. ნომერპარელის სტრიქონი. ხუთგლოვიანი განცხადება 800 ათასი მ. ტელეფონის № კანტორისა № 5—48.

ხუთშაბათს, 31 აგვისტოს, საღამოს 6 საათზე, ს. კ. პ. თბილისის კომიტეტის შენობაში შეხდება

თბილისის კომიტეტის პლენუმის სხდომა

დღის წესრიგი:

1) თბილისის კომიტეტის ბიუროს ცნობები. 2) მოხსენება ციკას პლენუმის შესახებ. 3) მოხსენება პროფკავშირების მუშაობის შესახებ.

სხდომაზე მოწვეული არიან საქართველოს პროფკავშირთა საბჭოს მდივანი და კავშირების ფრაქციათა ბიუროების მდივნები.

სავალდებულოა თბილისის კომიტეტის ყველა წევრების და კანდიდატების დასწრება.

თბილისის კომიტეტის მდივანი: **კახიანი.**

2—2

ს. კ. პ. თბილისის კომიტეტი წინადადებას, აძლევს ყველა კომიჩეიკებს, 1 სექტემბერს,

ერთიან პარტიულ დღეს

დასვან საკითხი „საერთაშორისო ახალგაზრდობის დღის“ შესახებ.

იმ იაჩეიკებმა, რომელთაც დათვალიერების კვირაში არ განუხილავთ საკითხი: „კომუნისტური პარტიის როლი პროლეტარულ რევოლიუციაში“ (თეზისები მოთავსებულია „პრავდა გრუზიაში“ 23 აგვისტო № 417) უნდა განიხილონ.

დანარჩენ საკითხებს დღის წესრიგისათვის წარადგენენ პარტიის რაიკომები.

თბილისის კომიტეტის მდივანი: **კახიანი.** (3—2)

ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღე

(თ ე ზ ი ს ე ბ ი)

1. 14-18 წლების იმპერიალისტურმა ომმა გამოააშკარავა 2-ე ინტერნაციონალის ოპორტუნიზმი, რომელმაც კლასთა ბრძოლის ნაცვლად აღიარა ლოზუნგი „სამშობლოს დაცვისა“.

2-ე ინტერნაციონალმა განიცადა საშინელი კრიზისი. მუშათა ინტერნაციონალური გაერთიანება ჩაშლილი იქნა.

იმ დროს, როდესაც ყველანი ფყენ გატაცებულნი „სამშობლოს დაცვით“ რევოლიუციონური სოციალისტური ახალგაზრდობა, პირველი სდგამს ნაბიჯს მოწონაივ მუშათა ახალგაზრდობის ინტერნაციონალურ გაერთიანების აღდგენისაკენ იმ ბურჟუაზიის წინააღმდეგ კლასთა შეურიგებელ ბრძოლის საფუძველზე, რომელიც იყო იმპერიალისტური ომის მიზეზი.

2. 1915 წელში ქ. ბორნში (შვეიცარიაში) პირველად იქნა მოწვეული მუშათა ახალგაზრდობის ყველა ორგანიზაციების საერთაშორისო სოციალისტური კონფერენცია. ეს იყო პირველი ნაბიჯი ინტერნაციონალის აღდგენისაკენ. აქ ერთ ჰოლანდიურ ამხანაგის წინადადებით ერთხმად გადასწყვიტეს დააწესონ ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღე. გადაწყდა წელიწადში ერთხელ ერთ განსაზღვრულ დღეს მოწყობილიყო სოციალისტური ახალგაზრდობის დემონსტრაციები. ამ დღეს ყველა ქვეყნების რევოლიუციონური ახალგაზრდობას პროტესტი უნდა გამოეცხადებია იმპერიალისტური ომის წინააღმდეგ და მოეთხოვათ მისი დაუყოვნებელი შეწყვეტა.

ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღეთ აღიარებულ იქნა პირველი კვირა სექტემბერში. ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღე კლასთა ბრძოლის მკაფიო გამომხატველია.

3. ახალგაზრდობის პირველი საერთაშორისო დღე ჩატარდა 1915 წლის 3 ოქტომბერს საერთაშორისო სეკრეტარიატის ხელმძღვანელობით, რომელიც არჩეულ იქნა სოციალისტურ ახალგაზრდობის ბერნის კონფერენციაზე. თავისი პირველი საერთაშორისო გამოსვლის მოწყობა ახალგაზრდობამ მოახერხა იმ მომენტში, როდესაც თითქოს, ბურჟუაზიამ შეძლო მუშების მოტყუილება და მათი გაყვანა ომში თავის ინტერესების დასაცავად.

4. ბერნის კონფერენციის დადგენილებით, მეორე სიერთაშორისო დღეთ დაინიშნა 1916 წლის 3 სექტემბერი. ყველა ქვეყნის მუშათა ახალგაზრდობისადმი მოწოდებამ, რომელიც გამოუშვა საერთაშორისო სეკრეტარიატმა, კიდევ მეტად შეუწყო ხელი რევოლიუციონური მოძრაობის და კლასთა ბრძოლის განვითარებას. ეს მოხდა მაშინ, როდესაც სოციალ-გამცემლები ისხდნენ ბურჟუაზიულ სამინისტროებში და დახმარებას უწევდნენ იმპერიალისტური ომის წარმოებას.

პროლეტარული მასების ფართო წრეების გავლენით ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღემ მიიღო კიდევ უფრო მეტი მნიშვნელობა პირველ დღესთან შედარებით. მანიფესტაციები იმართებოდა არა მარტო ევროპის სახელმწიფოებში, არამედ ამერიკაში და კანადაში, სადაც მუშათა ახალგაზრდობა ათასობით ღებულობდა მონაწილეობას ამ ზეიმებში. ახალგაზრდობის მე-2ე საერთაშორ. დღის ჩატარებით მანიფესტაციის მთავარი მიზანი მიღწეულ იქნა, კიდევ უფრო მეტად განმტკიცდა ინტერნაციონალური სოლიდარობა. 1916 წლის დემონსტრაციის დროს პირველად ისტორიაში ბურჟუაზიულმა სახელმწიფოებმა მიმართეს ხიშტებს და ტყვიისმფრქვეველებს ახალგაზრდობის წინააღმდეგ, მრავალი იყო მსხვერპლი შვეიცარიაში, გერმანიაში და იტალიაში.

5. მესამე საერთაშორისო დღე ჩატარებულ იქნა 1917 წლის 2 სექტემბერს. აღნიშნულ ღღემდე ახალგაზრ[illegible] [illegible] [illegible] ნაბიჯი გადადგა წინ. 3 საერთაშორისო დღე ევროპის ბევრ ქვეყნებში დაგვიგვიანებულ იქნა.

მუშათა ახალგაზრდობის ერთსულოვანი გამოსვლით იმპერიალისტურ ომის წინააღმდეგ. ახალგაზრდა მანიფესტანტების მრავალრიცხოვანება მოწმობდა იმას, რომ ძალიან განვითარდა კლასთა ბრძოლა, რომელიც მიმართული იყო ბურჟუაზიის და სოციალ-გამცემლების წინააღმდეგ ლოზუნგით იმპერიალისტური ომის შეწყვეტისა და პროლეტარულ ინტერნაციონალის აღდგენის შესახებ.

6. სოციალისტურმა ახალგაზრდობამ განაგრძო რევოლიუციონური გამოსვლები იმ საერთაშორისო სეკრეტარიატის სელმძღვანელობით, რომელიც არჩეული იყო ბერნის კონფერენციაზე. სასტიკი ომიანობის ხანაში მუშათა ახალგაზრდობის დემონსტრაცია იყო ერთად ერთი რევოლიუციონური მასიური გამოსვლები ომის წინააღმდეგ. მეოთხე საერთაშორისო დღე გაიმართა ახალ პირობებში. თუ 18 წლამდე ამ დღის ლოზუნგი იყო—ბრძოლა იმპერიალისტური ომის წინააღმდეგ, ინტერნაციონალიზმის აღსადგენად წელს ახალგაზდობის აღნიშნულ გამოსვლას ჰქონდა ძლიერი დემონსტრაციის ხასიათი და იყო რუსეთის რევოლიუციისა და საბჭოთა რუსეთისადმი სოლიდარობის გამომხატველი.

ამ დღეს რუსეთის რევოლიუციონური ახალგაზრდობა პირველად იღებს მონაწილეობას ამ დღის დღესასწაულებში. საერთაშორისო ახალგაზრდობა თავის დღის მეოთხე წლის თავზე უგზავნის საბჭოთა რუსეთს რევოლიუციონურ სალამს და ამით უმტკიცებს მთელ ქვეყანას ბრძოლის აუცილებლობას სოციალიზმის საბოლოოდ გამარჯვებისათვის.

7. მეხუთე საერთაშორისო დღე ჩატარდა 7 სექტემბერს ძლიერი ლოზუნგებით ბურჟუაზიული სახელმწიფოს დანგრევისა და ძალა უფლების მუშათა და გლეხთა საბჭოებისათვის გადაცემის შესახებ. საბჭოთა სისტემის იდეას მედგრად იცავდა რევოლიუციონური ახალგაზრდობა. სასტიკი წინააღმდეგობა გაუწიეს ახალ გაზრდობას გერმანიაში; ბევრი მათგანი გაგზავნილ იქნა კატორღაში ს. დ. ნოსკეს და შეიდემანის მთავრობის მიერ.

8. ახალგაზრდობის კომუნისტური ინტერნაციონალის პირველ კონგრესმა დანიშნა ბერლინში ახალგაზდობის მორიგი დღე 1920 წლ. 5 სექტემბრისათვის. დემონსტრაციები ჩატარდა მრავალ ქვეყნებში —შვეიცარიაში, ისპანიაში, ავსტრიაში, იტალიაში, სამხრეთ სლავიაში, რუსეთში, ფინეთში, ჩეხო-სლოვაკიაში, ჰოლანდიაში, ნორვეგიაში და სხვ. მარტო ერთ შვეიცარიაში ლიბკნეხტის ფონდის შესაქმნელად შეკრეფილ იქმნა 28 000 მარკა. გერმანიაში დემონსტრაციაში მონაწილეობას იღებდა 100.000 ახალგაზრდა პროლეტარი. ეს გარემოება აიხსნება მით, რომ მოძრაობას უშუალოდ ხელმძღვანელობდა ახალგაზრდათა კომუნისტური ინტერნაციონალი. მიმდინარე წელს საერთაშორისო დღის დღესასწაული ჩატარდა 20 სახელმწიფოში 3.000.000 ახალგაზრდის მონაწილეობით.

9. შემდეგ წელში საერთაშორისო დღე ჩატარდა ახალგაზრდათა კომუნისტური ინტერნაციონალის მე 2-ე კონგრესის მთავარ დადგენილებათა ლოზუნგებით: მტკიცე კავშირის დამყარება კომპარტიის და ახალ. კომ. კავშირის შორის და რუსეთის დამშეულთათვის დახმარების გაწევა. ყველგან, სადაც ეს შესაძლებელი იყო, პარტია და კავშირი მოქმედებდენ სრული კონტაქტით, როგორც მაგალითად: გერმანიაში, საფრანგეთში, ბოლგარიაში, იტალიაში და სხვ. იტალიის ბურჟუაზიულმა მთავრობამ დააპატიმრა 200 ახალგაზრდა მუშა-დემონსტრანტი. ფაშისტებთან შეტაკების დროს დასჭრეს 12 ახალ. მუშა. მე-7 დღის დღესასწაულობის გრანდიოზული ხასიაცი მოწმობს კომუნისტური ინტერნაციონალის საერთაშორისო მაშტაბში წარმატებითი განვითარებას.

10. საქართველოს მუშურ გლეხურ ახალგაზრდობას, რომელიც სდგას საქართველოს ახალ. კომ. კავშირის დროშის ქვეშ 1917 წლ., საქართველოში ახალგაზრდათა პროლეტარულ მოძრაობის ჩასახვის წლიდან, საბჭოთა ხელისუფლების შემოღებამდე არ ქონდა ფართე შესაძლებლობა ედღესასწაულა თავისი საერთაშორისო დღე. მაშინ გვიხდებოდა ამ დღის უფრო [illegible] [illegible] დობის ვიწრო წრეებში ჩატარება, სადმე ქალაქ-გარედ ნახევრად ბნელ სარდაფებში. მაგრამ საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისა და განმტკიცების შემდეგ, მუშურ-გლეხურ ახალგაზრდობას უკვე მეორედ ეძლევა ფართე შესაძლებლობა იდღესასწაულოს ეს დღე მასიურ მაშტაბით, გამოიყენოს ამ დღესასწაულზე ახალგაზრდობის თითქმის ყველა წრეები, რომელნიც ასე თუ ისე მხარს უჭერენ საბჭოთა ხელისუფლებას, მაგრამ ჯერ არ შესულან ახალგაზდათა კომ. კავშირის ფარგლებში და ეს დღე უნდა შეიქმნეს ახალგაზდობის ამ წრეების ცხოვრებაში გარდატეხის დღეთ ახალგაზდათა კომ. კავშირის მუშაობის წრეში ჩასაბმელად.

11. მიმდინარე წელს საერთაშორისო კომუნისტური ახალგაზრდობა მე 8 ჯერ დღესასწაულობს თავის ინტერნაციონალურ დღეს, რომლის ჩატარება უდიდეს მნიშვნელობას იღებს. ახალგაზდათა კომინტერნის აღმასკომმა გაითვალისწინა რა კომინტერნის ტაქტიკა ერთიანი მუშათა ფრონტის შესაქმნელად, მიმართა ყველა ქვეყნების ახალგაზრდათა ორგანიზაციებს და მოუწოდა დღესასწაულის ერთიანი მუშათა ფრონტის ლოზუნგით ჩატარებისაკენ. მუშათა ეკონომიური მდგომარეობა ევროპაში მეტად მძიმეა. მუშებთან ერთად მშრომელი ახალგაზრდობა აწარმოებს ბრძოლას ცხოვრების პირობების გასაუმჯობესებლად. 3 სექტემბრის ლოზუნგი: პროლეტარული ახალგაზრდობის კომუნისტური ინტერნაციონალის დროშის ქვეშ გაერთიანება კაპიტალის შემოტევის წინააღმდეგ საბრძოლველად.

ამიერ-კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკების მშრომელი ახალგაზრდობა შემოკრბება ახალ. კომკავშირის გარეშე განათლების და შრომის ნორმალური პირობების მისაღწევად.

12. ამიერ-კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკების ახალგაზდა მუშებმა და გლეხებმა უნდა მიიღონ მხურვალე მონაწილეობა საერთაშორისო დღის დღესასწაულში სრულის რწმენით, რომ არ არსებობს არავითარი სხვა ორგანიზაცია რომელსაც შეეძლოს მათი ინტერესების დაცვა. ამიერ-კავკასიის რევოლიუციონურ ახალგაზდათა დემონსტრაციები ყველას დაანახვებს ახალგაზდ[illegible] [illegible]ენშევიკების, დაშნაკების და სხვ[illegible] კომუნისტურ ორგანიზაციათა სრულ არარაობას, რომელთაც არავითარი გავლენა არა აქვთ ახალგაზდობაში. 3 სექტემბრის დემონსტრაცია გვიჩვენებს ჩვენ რამდენად ძლიერია კომუნისტური კავშირი და რა რიგ დიადია მისი გავლენა მშრომელ ახალგაზრდობაზე.

მდგომარეობა გერმანიაში

ეჭვი არ არი, რომ უდიდესი, საერთაშორისო მნიშვნელობის მოვლენების წინაშე ვდგევართ. ამ ჟამად ჩვენ მხედველობაში გვაქვს გერმანიის ამბები.

როგორც ვიცით, საკითხი ეხება ვერსალის ხელშეკრულებას. მსოფლიო ომში გამარჯვებულ სახელმწიფოებმა დამარცხებულ გერმანიას მოახვიეს ისეთი „ზავი“, რომლის განხორციელება იმ თავითვე არ სწამდათ ზოგიერთ მის ავტორებსაც. ამ ავაზაკური ზავის სისრულით გატარება ცხოვრებაში მომასწავებელი იქნებოდა გერმანიის ხალხის სრული განადგურების, მისი გადაქცევის საფრანგეთის განუსაზღვრელ ექსპლოატაციის ობიექტად. ეს ცოტაა: ვერსალის ხელშეკრულებას უალრესი მნიშვნელობა აქვს არა მარტო საფრანგეთ-გერმანიისათვის, არამედ ის უდიდეს გავლენას ახდენს ინგლისის, ამერიკის და სხვა ქვეყნების ეკონომიურ მდგომარეობაზედაც.

გერმანია ვერსალით დაკისრებულ კონტრიბუციის გადასახდელად იძულებულია დიდ-ძალი ფაბრიკატებით მოფინოს მსოფლიო ბაზარი, შედარებით იაფ ფასებში. ამ გვარად ბაზარზე გამოტანილ, გერმანიის იაფ საქონელს ვერ უწევენ კონკურენციას სხვა ქვეყნები, რაც ხელს უწყობს იქ მრეწველობის დაქვეითებას, სამრეწველო კრიზისს. ეს გარემოება, სხვათაშორის, დიდ გავლენას ახდენს უმუშევართა რიცხვის გამრავლებაზე ინგლისში, ამერიკაში და სხვაგან.

მეორე მხრივ, ვერსალის ზავით გაცარცულ და გაღატაკებულ გერმანიას საშუალება არ მოეპოვება ძველებურად იყოს კარგი გამსაღებელი ინგლისის და ამერიკის საქონლის, რაც, რა თქმა უნდა, საგრძნობლად არყევს ამ ორ უკანასკნელ ქვეყნის ეკონომიურ მდგომარეობას.

შემდეგ: ვერსალის ხელშეკრულების გატარება, ანადგურებს რა გერმანიას, ამავე დროს ქმნის სიძლიერეს საფრანგეთისას, რომელსაც ერგება ლომის კერძი ამ ხელშეკრულებიდან. კერძოდ, საფრანგეთმა რო განახორციელოს თავისი ოცნება რურის ნახშირიან რაიონის საკუთრებით და საბოლოოდ ხელში ჩაგდების, ამით იგი შეიქნება უდიდესი მილიტარისტული სახელმწიფო და ჰეგემონად ევროპის კონტინენტზე და ინგლისის მოქიშპედ მსოფლიო პოლიტიკაში. „გათავებულ“ იმპერიალისტურ ომის ერთი მთავარი მიზეზი იყო ინგლის-გერმანიის მეტოქეობა, და ინგლისმა, საფრანგეთის და სხვათა დახმარებით, იმიტომ კი არ დაასუსტა გერმანია, რომ მისი როლი საფრანგეთს მიაკუთვნოს.

ამასთან აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ ინგლისის პრემიერს როგორც უფრო შორს მჭვრეტელ პოლიტიკოსს, კარგად ესმის, თუ რა საფრთხეს უმზადებს ბურჟუაზიულ ევროპას და კერძოდ ინგლისს გერმანიის უკიდურესი შევიწროება. ამას ადვილად შეიძლება შედეგად მოყვეს კომუნისტური გადატრიალება გერმანიაში; ეს კი სიგნალი იქნებოდა რევოლიუციისათვის, პირველ ყოვლისა ინგლისში, რომელიც თავისი მრავალრიცხოვანი პროლეტარიატით და უმუშევართა მასსით ერთგვარ ვულკანს წარმოადგენს, რომელსაც ცოტა მუჯლუგუნი სჭირია გარედან, რომ წალეკოს დღევანდელი კაპიტალისტური ინგლისი. არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ამ ვულკანზე წამოსკუპებულია თვით ლოიდ ჯორჯი, რომელსაც ყოველ წუთს მოელის თავდაყირა გადავარდნა უფსკრულში.

ამ გვარად, ინტერესთა წინააღმდეგობანი ინგლის-საფრანგეთ შორის ვერსალის ხელშეკრულების გამო არ სებითი ხასიათისაა და შეურიგებელი. ლონდონის თათბირზე ამ წინააღმდეგობამ ყველაზე უფრო მკაფიოდ იჩინა თავი. თუ კაპიტალისტური მთავრობები თავიანთ წინანდელ თათბირებზე (ვაშინგტონი, კანნი, ბულონი და სხ.) თუ ნამდვილს არა, მოჩვენებითი შეთანხმებებს მაინც აღწევდენ, —თუმცა შეთანხმების ავტორებს ყველაზე ნაკლებ სჯეროდათ მისი ცხოველმყოფელობა,—ეხლა, ლონდონის კონფერენციაზე ასეთი მოჩვენებითი შეთანხმებაც შეუძლებელი შეიქნა, რაც იმას მოწმობს, რომ კაპიტალისტურ სახელმწიფოების, კერძოდ ანტანტის რიგებში არსებულმა უთანხმოებამ უმაღლეს წერტილს მიაღწია.

ლოიდ-ჯორჯი, დღევანდელი ინგლისის და კაპიტალისტური რეჟიმის გადასარჩენად იცავს „ზომიერებას“ გერმანიის მიმართ. პუანკარე კი, დაბრმავებული ვიწრო ინტერესებით და გერმანიისადმი სიძულვილით, თავის მადას არ უდებს საზღვარს და მიისწრაფვის გადაყლაპოს გერმანია.

საფრანგეთის ასეთმა პოლიტიკამ ჯერ კიდევ გაუგონარი კრიზისი გამოიწვია გერმანიაში. მარკის ღირებულება სავსებით დაეცა; საქმე იქამდე მივიდა, რომ ზოგიერთი კომერციული დაწესებულებები უარს აცხადებენ მარკის მიღებაზე. გერმანია ფინანსიურ გაკოტრების და კატასტროფის წინაშე დგას. სიძვირემ უმაღლეს დონემდე მიაღწია. მშრომელ მასსების მდგომარეობა აუტანელი გახდა, მათ პირდაპირ სიმშილით ამოწყვეტა მოელით.

ასეთ პირობებში რანაირია პოზიცია გერმანიის მთავრობისა ერთი მხრით და მუშათა კლასისა—მეორე მხრით?

ბერლინის მთავრობა ძველებურად ყოველ ღონეს ხმარობს, რათა დაიცვას ლოიალური დამოკიდებულება საფრანგეთისადმი და არსებული კონფლიქტი მშვიდობიანად მოაგვაროს. იგი აწარმოებს მოლაპარაკებას საკონტრიბუციო კომისიის დელეგაციასთან, რომელიც ჩასულია ბერლინში. მიღებული ცნობებით, გერმანიის უკანასკნელი წინადადება შემდეგია: გერმანიის მთავრობა მზად არის აძლიოს „მოკავშირეებს“ გადასახადი ნატურით 1923 წლამდე და შემოიღოს ამ მიზნით კვირაში 6 საათი ზედმეტი სამუშაო სამრეწველო მუშებისათვის. ამ მხრივ მთავრობა უთანხმდება გერმანიის მრეწველებს; ამ უკანასკნელებს ეკისრებათ ვალდებულება და პასუხისმგებლობა საჭირო გადასახადების საჭირო ფონდის შესაქმნელად;

საფრანგეთი უშუალოდ მიიღებს გერმანიის მრეწველებისაგან ნახშირს და ტყეს.

არ არი გამორკვეული, დასთანხმდება თუ არა საკონტრიბუციო კომისია ამ წინადადებაზე. მხოლოდ ერთი რამ ცხადია: გერმანიის მთავრობა ცდილობს ვერსალის ხელშეკრულების შესრულებას ქვეყნის სასიცოცხლო ინტერესების გაწირვით და მუშათა კლასის ხარჯზე.

რაც შეეხება ქვეყნის შინაურ საქმეების მოგვარებას, სიძვირესთან ბრძოლას, მუშათა აუტანელ მდგომარეობის გაუმჯობესებას,—მთავრობა არავითარ რადიკალურ ზომებს არ ღებულობს.

სულ სხვას ფიქრობს, რა თქმა უნდა, გერმანიის მუშათა კლასი. მუშებს გამოაქვთ რეზოლიუციები, რომლებშიც მოითხოვენ მუშათა მთავრობის შექმნას, პირველ მოთხოვნილების საგნების რეკვიზიციას, კონტროლს ვაჭრობის წარმოებასა და ბანკებზე და სხ.

არსებულ შინაურ და საერთაშორისო მდგომარეობიდან ასეთი თუ ისეთი გამოსავალი ბევრადაა დამოკიდებულ იმაზე, თუ როგორ სიმტკიცეს და ბრძოლის უნარს გამოიჩენს გერმანიის პროლეტარიატი, და არა მარტო გერმანიის, არამედ საფრანგეთის, ინგლისის და სხვა ქვეყნების.

მედგარი ბრძოლა მუშათა მთავრობის შესაქმნელად, გამათავლება ვერსალის ავაზაკური ხელშეკრულების—შეადგენს გერმანიის პროლეტარიატის მთავარ ამოცანას. საერთაშორისო მუშათა კლასი ვალდებულია დაეხმაროს მას და არ მისცეს მსოფლიო ბურჟუაზიას მისი სისხლში ჩარჩობის საშუალება.

რადიო-დეპეშები

(„კ ა ვ კ ა ზ ს ტ ა“)

გერმანია და ანტანტა

გერმანიის წინადადება.

ნიუიორკი. 27 აგვისტო (რადიო). გერმანიის გაზეთები იუწყებიან გერმანიის მთავრობისა ახალ წინადადებებზე საკონტრიბუციო კომისიისადმი ჯონ ბრედბერგის დამოკლების საშუალებით.

გერმანიის მთავრობა ფიქრობს შეეკრას ხელშეკრულებით გერმანიის მრეწველებს და მათზე მიანდოს ვალდებულებანი და პასუხისგებლობა გადასახადების წესიერად წარმართვის. გერმანიის მრეწველები გამოსთქვამენ სურვილს ეს ხელშეკრულება ძალაში იქნას 1933 წლის ბოლომდე.

მარკის კურსის დაცემის გამო.

ნიუიორკი. 27 აგვისტო. მარკის კატასტროფიულ დაცემის გამო, გერმანიის კაბინეტს ებერტის თავმჯდომარეობით ქონდა სასწრაფო სხდომა ამ საკითხის შესახებ. ბერლინში მოწვეული არიან გერმანიის ფედერაციის სხვა და სხვა სახელმწიფოების მინისტრები ორშაბათისათვის იმ მიზნით, რათა თანაზიარად განიხილონ ის გზები და საშუალებანი, რომელნიც აიცდენენ გერმანიას მარკის დაცემით გამომდინარე უბედურებას.

თანხმობა მოლაპარაკების წარმოებისათვის.

ბორდო. 27 აგვისტო. ბერლინის ცნობით, გერმანიის მთავრობამ აუწყა საფრანგეთს, რომ იგი თანახმაა აწარმოოს მოლაპარაკება საკონტრიბუციო საკითხების საბოლოოდ მოწესრიგებისათვის. შეთანხმება გადაეცემა განსახილველად საკონტრიბუციო კომისიას.

მიზეზები ახალი წინადადებისა

ბორდო. 28 აგვ. გარდაწყვეტილება გერმანიის მთავრობისა მიმართოს ახალი წინადადებით საკონტრიბუციო კომისიას, იყო შედგენილი გერმანიის კაბინეტის თათბირის სამრეწველო სინდიკატების წარმომადგენლებთან და ცალკე მსხვილ მრეწველებთან, რომელნიც შეთანხმდნენ იმაზე, რომ მაღაროების პატრონები ყოველ კვირეულად მისცემენ ექვს ზედმეტ სამუშაო საათს. მსხვილი მრეწველებმა და მათ შორის სტინესმა აღუთქვეს მიაწოდონ გადასახადებისათვის ნატურით 1923 წლ-მდე.

„ჟურნალის“ ბერლინელ კორრესპონდენტის ცნობით მაღაროების მესაკუთრეთა და ტყის მრეწველთა შორის დადებული იქნა ხელშეკრულება ათი წლის ვადით, რომლის განმავლობაში საფრანგეთი უშუალოდ გერმანიის მრეწველობისაგან მიიღებს ნახშირს და ტყის მასალას.

ბუნდოვანია

ბორდო. 27 აგვ. „ჟურნალ“-ის კორრესპონდენტის ცნობით მოკლერი და ბრედბერგი ბაზს უსვამენ იმ გარემოებას, რომ გერმანიის პროექტი საკმარისად ბუნდოვანია, რის შესახებ აცნობებენ საკონტრიბუციო კომისიას.

ახალი წინადადებების შეხახებ ცნობები.

ბორდო. 27 აგვისტო. დილის გაზეთების ცნობით გერმანიის ახალი წინადადება, რომელიც იძლევა გარანტიას მარატორიუმის განმავლობაში ყველა ვალდებულებათა შესრულებისას, გუშინ გადაეცა მოკლერს და ბრედბერგს. ხელშეკრულება გერმანიის მთავრობისა ტყის მრეწველებთან და მაღაროების პატრონებთან გარანტიას იძლევა გადახთის გეგმის შესრულებაზე. სისრულეში მოყვანა გეგმისა იქნება მრეწველთა სრულ პასუხისმგებლობის ქვეშ, დამსჯელ მუხლების დაწესებით შეუსრულებლობის დროს. სტინესმა მოიწონა ეს დებულებები.

პრესხა მარკის კურსის დაცემის შესახებ.

„მანჩესტერ გარდიან“-ის კორრესპოდენტი უკეთებს რა კომმენტარიებს მარკის კურსის დაცემას, სწერს: თუ კი ასეთი კატასტროფიული დაცემა მარკის კურსისა მოყვა შედეგად შეუმოწმებელ საგაზეთო ცნობებს, რანაირი იქნება კატასტროფა იმ შემთხვევაში, თუ კი გერმანიას დანამდვილებით მოუხთა განხეთქილება მოკავშირეებთან.

პრესხა მარკის კურსის დაცემის შესახებ.

„დეილი ქრონიკლ“-ის ცნობით პირველ ვალად საკონტრიბუციო კომისიას ედება: მიღება ყოველგვარ ზომებისა აღკვეცოს პანიკა ბირჟაზე მარკის მიმართ. საჭირო არის დაჩქარებით დაწესდეს დრო, როდის მიეცემა მორატორიუმი გერმანიას. გერმანია პოტენციალურად მდიდარია და არ არსებობს მიზეზი მისი სიკოტრემდი მიყვანის, საკონტრიბუციო პირობების შეუსრულებლობის გამო.

ელზასიდან იძულებითი გადასახლების მოსპობა.

ჰანნოვერი. 27 აგვისტო. საფრანგეთის მთავრობამ აცნობა გერმანიას, რომ იგი სპობს მასიურ იძულებით გადასახლებას და ხსნის სეკვესტრას გადასახლებულთა ქონებიდან.

ინტერვიუ ამბ. ტროცკისთან

მოსკოვი. 30 აგვისტო (რადიო). ამერიკელ ჟურნალისტთან საუბრის დროს ამბ. ტროცკიმ განაცხადა: „საფრანგეთის წარმომადგენლები გენუაში და ჰაეაგში იყვენ ყველაზე უფრო ერთგული მოციქულნი იმისა, რომ ევროპა (დამახინჯებულია)... საფრანგეთის ნერვიული შედეგის პოლიტიკა გამომდინარეობს არა ამა თუ იმ ადამიანის ცუდი ხასიათისაგან, არამედ საფრანგეთის სამხედრო და პოლიტიკური მდგომარეობის შეუფერებლობისაგან ვერსალის შემდეგ და მისი სამეურნეო საძირკველის შერყევის ფაქტიდან.

საფრანგეთს არ სურს დაკმაყოფილდეს იმით [illegible]აც იმას აქვს. ამაშია მთავარი პოლიტიკური მიზეზი ევროპის კრიზისისა. ასე მაგ. დაზიანებულ ნერვიულ სისტემიან ორგანიზმში (გამოტოვებულია).

შეკითხვაზე ამერიკის და რუსეთის ურთიერთობის შესახებ, ტროცკიმ განცხადა: „დამშეულთა დამხმარე ამერიკის კომიტეტი, რომელმაც აღმოუჩინა რუსეთის დამშეულებს დაუვიწყარი დახმარება, აღმოჩნდა ბუნებრივად მაღალ კვალიფიციური (გამოტოვებულია...) ამერიკამ დაგვინახა ჩვენ ისეთად, რაც ვართ სინამდვილეში. საჭიროა დავიცადოთ მანამ, სანამ ამერიკის შეძლებული კლასები გააკეთებენ სათანადო დასკვნებს შეკრებილ მასალებიდან.“

უპასუხა რა იმ კითხვაზე, თუ რას ვაპირებთ ჩვენ ენუის და ჰაეაგის უშედეგოდ დამთავრების გამო, ამბ. ტროცკიმ სთქვა: ჩვენ ვიმუშავებთ და დავიცდით (გამოტოვებულია)... ევროპა და მთელი ქვეყანა (დამახინჯებულია)... (გამოტოვებულია)... თუ ჩვენ არ გვიცნობენ ესენი, ჩვენ გვიცნობენ სხვები, რომელნიც შესცვლიან მათ. ყველაზე უფრო უაზროა მოთხოვნილება უცხოეთის კაპიტალისტებისათვის მათი საკუთრების დამონების შესახებ. რკინის გზები, ქარხნები, ფაბრიკები და მადნეულობა შეადგენს სახელმწიფოს საკუთრებას. ეს შეიძლება არ მოეწონოს მათ, მაგრამ ეს ფაქტია, წელს ჩვენში შემჩნეულია თვალსაჩინო გარდატეხა სასოფლო მეურნეობაში. (გამოტოვებულია)... ქვეყნის არტერიებში ჩაედინება ახალი სისხლი. 1923 წელი უფრო საჭირველი იქნება ვიდრე 1922 წელი., ჩვენ შევეცდებით, შესაძლოა პირველ ხანებში, ნელის ნაბიჯით, მაგრამ მტკიცედ და დაჟინებით. უცხოეთის კაპიტალის შემოსვლა რა თქმა უნდა დააჩქარებდა ამ პროცესს. მაგრამ უაზოდაც ჩვენ უკვე შეუდექით მეურნეობის გაუმჯობესობა-გამაგრებას. (გამოტოვებულია)... ამ შეურყეველ ფაქტს ანგარიში უნდა გაუწიონ უცხოეთის კაპიტალისტებმა და მთავრობებმა. ჩვენი პოლიტიკა საკმაოდ ელასტიურია, უნდა ველოდეთ იმ დროს, როცა უცხოეთის კაპიტალის პოლიტიკაც რეალისტური და ელასტიური გახდება. განიარაღების საკითხის შესახებ, ამბ. ტროცკიმ შენიშნა: ჩვენ დაჟინებით ვიძლევით წინადადებას განიარაღების შესახებ, (გამოტოვებულია)... ჩვენ მზად ვართ ლიკვიდაცია უოყთ არმიას, თუ ამერიკა გამოიჩენს ამ საკითხში ინიციატივას (დასასრული არ არის მიღებული).

ს. ს. ს. რ. ფინანსთა კომისარიატის
დიდი ლატარია
საქართველოს დამშეულთა სასარგებლოდ

პირველი მოგება	500 მილიონი	ბილეთი ღირს მხოლოდ 100.000 მან.
მეორე „	100 „	კუპონი „ „ 25 000 „
მესამე „	50 „ ტ. სხ.	— ხვედრ მოგების მიღება 48 საათში. —
ქართული ბონებით		გათამაშება მოხდება თბილისში დეკემბრის 10 ს. ა. წ.

მოგებათა დასაფარავად გადადებულია 1.200.000.000 მან. საქ. ბონებით.

(კრ. 149—0—2) ბილეთების შეძენა შეიძლება: ყველა ბანკებში, კავშირებში, კლუბებში, ყველა საკრედიტო, კოოპერატიულ და სხვა დაწესებულებებში. ლატარიის მომწყობი კომისია.

ს. ს. ს. რ. ფინანსთა სახალხო კომისარიატი

ამით საყოველთაოდ აცხადებს, რომ კლიენტებთან ფულის ანგარიშების გასწორების და აგრეთვე რესპუბლიკაში ფულის ტრიალის გასაადვილებლად ა. წ. 7 აგვისტოდან გამოიცემული

საქართველოს სახალხო ბანკის ვალდებულებანი

ღირებულებით **100.000** მან. **500.000** მან., **1.000.000** ₾ **5.000,000** მან.

თითო.

ამ ვალდებულებათა გამოცემა **უზრუნველყოფილია** ქართული ბონეპის შესაფერი რაოდენობით და დაუყონებლივ მიღებული იქნება როგორც სახალხო ბანკის გამგეობის სალაროში—თბილისში, აგრეთვე ყველა მის განყოფილებებში.

ხაზინებს დავალებული აქვს ამ ვალდებულებების მიღება, როგორც ყველა გადასახადებში, ისე სხვა ანგარიშებში.

ვალდებულებათა მიღება მოქალაქეთათვის სავალდებულო არ არის.

კვირას, 3 სექტემბერს დილის 10 საათზე ყოფ. სომხურ კლუბის შენობაში (ხელოსანთა კლუბის პირდაპირ) შესდგება

საერთო კრება
დამოუკიდებელ შრომის პირთა

(ხელოსნების, შინა მრეწველის, ინტელიგენტურ პროფესიის პირთა—ექიმების, იურისტების და სხვ., რომელნიც არსად მსახურებენ) „დამოუკიდებელ შრომის პირთა ურთიერთ დახმარე საზოგადოების“ დასაარსებლად და მოსაწყობათ.

დღის წესრიგი:

1) მოხსენება საზოგადოების მნიშვნელობის შესახებ.
2) საორგანიზაციო ბიუროს არჩევნები.
3) საამქრო კომისიის არჩევნები.

გთხოვთ ყველა დაესწროთ, რადგან ყველა დამოუკიდებელ შრომის პირთათვის სავალდებულოა საზოგადოებაში თანამშრომლობა.

შრომის სახ. კომისარიატთან არსებული ორგანიზაციო კომისია.

(კრ. 244—4—1)

გაზეთის ტრესტის მთავარ
კანტროლისაგან

რათა არ იქნეს შეწყვეტილი გაზეთების გზავნა, გაზეთის ტრესტის მთავარ-ანტორა სთხოვს ხელის მომწერლებს თავის დროზე იზრუნონ ხელის მოწერის განახლებაზე.

ხელის მოწერა მიიღება თბილისის ყველა გაზეთებზე ხელის მოწერის ფასი ძველია. ხელის მოწერა მიიღება რამდენიმე თვისაც ამა წლის დასასრულამდე.

გაფრთხილება: ხელის მომწერლებს, რომლებიც არ შემოიტანენ მომავალ თვის პირველამდე სექტემბრის ხელის მოწერის ფასს, ან არ დაფარავენ თავიანთ ვალების ვალდებულებას, გაზეთები ადარ გაეგზავნება,

(0—32)

ხეპარაციები

მოსკოვი. 29 აგვ. ბერლინის მოლაპარაკება გათავდა. დელეგატები ბრუნდებიან პარიზში. „პტი პარიზენი“ სწერს, რომ უკანასკნელ მომენტშიც გერმანიის მთავრობამ წარმოადგინა გეგმა, რომელიც 1923 წლამდე გულისხმობს გადახდების ნატურით გადახდას და კვირაში ექვსი საათი ზედმეტი მუშაობის დაწესებას სამრეწველო დარგების მუშებისათვის გერმანიაში. სტინესმა მოიწონა მთავრობის ეს გეგმა.

ავტორიტეტულ ცნობიდან იუწყებიან, რომ მოლაპარაკება სარეპარაციო კომისიასთან განხეთქილებით არ დათავებულა. დელეგატები გერმანიის ახალი წინადადებების შესახებ მოხსენებას გააკეთებენ.

„ფორვერტსი“ სწერს, თუ კი საფრანგეთი უარს ყოფს გერმანიის უკანასკნელ წინადადებებს, მაშინ მთელი მსოფლიო დარწმუნდება იმაში, რომ საფრანგეთი მიიღტვის არა ზარალის ანაზღაურებისაკენ, არამედ რურის ოლქის უკანონო დაპყრობისაკენ და სრული ჰეგემონიისაკენ გერმანიაში.

კვლავ გადადება.

ნიუიორკი. 29 აგვისტო (რადიო). საკონტრიბუციო კომისიამ ოფიციალურად განაცხადა მორატორიუმის საკითხის გადაწყვეტის 30 აგვისტომდე გადადების შესახებ. საკონტრიბუციო კომისიამ აცნობა გერმანიის მთავრობას, რომ ის მზად არის მიიღოს გერმანიის დელეგეტები და მოუსმინოს მათ.

გერმანიის საფინანსო დეპარტამენტის დირექტორის ამხანაგი შრედერი ამის გამო გაიგზავნა პარიზში.

უთანხმოება.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). საკითხი საკონტრიბუციო კომისიის შესახებ კვლავ დიდ ყურადღებას იპყრობს საფრანგეთის პრესაში. ის ახასიათებს საფრანგეთის და ინგლისის შეხედულობათა წინააღმდეგობას და აღნიშნავს, რომ ეს შეხედულობანი ატარებენ შეურიგებელ ხასიათს. გაზეთებს არ აქვთ იმედი რომ საკონტრიბუციო კომისიის წრეებში ერთი მთლიანი თვალსაზრისი დამყარდეს.

დელეგატების დანიშვნა.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). გერმანიის კაბინეტი დღეს დანიშნავს დელეგატებს საკონტრიბუციო კომისიაში მონაწილეობისათვის, დელეგაციაში შევა ბერგმანი.

ბელგია არ თანხმდება.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). ბელგიის გაზეთების ცნობებით ბელგიის მთავრობა მიუღებლად სთვლის გერმანიის წინადადებას, რომელიც მან წარუდგინა საკონტრიბუციო კომისიას.

გერმანიის მარკა.

ნიუიორკი. 29 აგვისტო (რადიო). 26 აგვისტოს გერმანიის სახელმწიფო ბანკმა გადაიხადა 20 მარკა ოქროთი —5,000 ქაღალდის მარკით.

გერმანია და ხარეპარაციო კომისია.

მოსკოვი. 29 აგვისტო. გერმანიამ გაუგზავნა სარეპარაციო კომისიას ნოტა, რომელშიაც მიუთითებს ეკონომიურ კრიზისზე გერმანიაში, რომელიც დაუძლურებულია ომისგან და ვერსალის ხელშეკრულების ძალით და მოკლებულია ყოველგვარ კრედიტს. მხოლოდ საფრანგეთი არის დაინტერესებული გერმანიის მარკის დაცემაში, ამით აიხსნება პოლიტიკა საფრანგეთის მთავრობისა. რაც მეტად ეცემა მარკა, მით ნაკლები უჯდება საფრანგეთს გერმანიის ნახშირი, ამ რიგად საფრანგეთი ღებულობს იაფ ფასიანი ნახშირს, უცხო სახელმწიფოთ არ შეუძლია კონკურენცია გაუწიონ საფრანგეთს, რის შედეგია—უმუშევართა მილიონები ამერიკაში და ინგლისში. საერთო ჯამი გერმანიის ზარალისა უდრის თითქმის 100 მილიარდს ოქროთი. ბოლოს ნოტა ხაზს უსვამს იმას, რომ პუანკარე სიტყვა დიდათ საზიანოა, განსაკუთრებით ახლა, ამ ეკონომიურ კრიზის უაღრესად გამწვავების მომენტში როგორც გერმანიაში, ისე სხვა ქვეყნებში.

კაპიტალიზმის სამეფოებში

გერმანია

ლეიპციგის ბაზრობა.

ნიუიორკი. 29 აგვისტო (რადიო). 27 აგვისტოს ლეიპციგში გაიხსნა შემოდგომის ბაზრობა. ექსპონატები და ხალხი მრავალია. ბევრია სამხრეთ-ევროპის წარმომადგენლები. კარგად არის საფეიქრო მრეწველობის მდგომარეობა.

სიძვირის შესახებ გერმანიაში

მოსკოვი. 29 აგვ. გერმანიის კაბინეტის სხდომაზე განხილულ იქნა ზომები სიძვირის ზრდის წინააღმდეგ. დაადგინეს განსაზღვრონ შემოტანა გერმანიაში ფუფუნების საგნების და ასწიონ საბაჟო გადასახადები.

„ფორვერტსი“ და „ფრეიხეიტ“ ღიად გამოსთქვამენ თავის იმედების გაცრუებას მთავრობის მიერ მიღებულ ზომების შესახებ.

მარკა

მოსკოვი. 29 აგვ. „ფორვერტსი“ სწერს, მარკის კურსის კატასტროფიულმა მდგომარეობამ არ უნდა შექმნას გერმანიაში სამოქალაქო ომის მდგომარეობა.

„როტე ფანე“

„როტე ფანე“, რომლის გამოცემის შეჩერება განსაზღვრულია ათი დღით, მოუწოდებს მუშაკა კანტროლის დაწესებისაკენ, კლასიურ ბრძოლისაკენ კაპიტალისტურ მთავრობის წინააღმდეგ და საბჭოთა რუსეთთან მჭიდრო კავშირის დაკავებისაკენ.

რურის მაღაროების მუშები.

მოსკოვი. 29 აგვისტო. გერმანიის შოიმის მინისტრმა შეკრა ხელშეკრულება რურის მაღაროების მუშებთან ზედმეტი მუშაობის შესახებ, დაწყებული პირველი სექტემბრიდან.

გერმანიის ნახშირი და საფრანგეთი.

მოსკოვი. 29 აგვისტო. გერმანიის კაბინეტის მიერ შემუშავებულ იქნა დებულება, რომლის ძალით გერმანიის მრეწველობა წესიერად მიაწოდებს საფრანგეთს ათი წლის განმავლობაში ნახშირს.

გერმანიის პროფესიონალურ კავშირებში.

მოსკოვი. 29 აგვისტო. პასუხად გერმანიის პროფკავშირების მოთხოვნილებებისა ვირტმა განაცხადა, რომ დაწესება წინასწარი კანტროლის შეუძლებელია. შეუძლებელია აგრეთვე მეურნეობის მოწესრიგება სახელმწიფო მასშტაბით.

„როტეფანე“ ხაზს უსვამს, რომ ვირტმა უარყო ყველა მოთხოვნილებანი პროფკავშირებისა.

„ფორვერტსი“ ხატავს საშინელ სურათს გერმანიის მუშათა კლასის გაღატაკებისა მსხვილ მრეწველების და კაპიტალისტების დახმარებისათვის გერმანელ მთავრობას მოუხდება დიდი ფასის გადახდა. უკანასკნელი ნაშთები სოციალური კანონმდებლობისა უარყოფილი იქნებიან მწარმოებელთა სარგებლობისათვის.

რურის რაიონში მაღაროების მუშებმა უკვე დადეს ვალდებულება ზედმეტი მუშაობის შესახებ.

საფრანგეთი

ვიეიანი რჩება.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). პარიზში უარს ჰყოფენ ხმებს, ვ-ვიანის ერთა ლიგის დელეგატების შემადგენლობიდან გამოსვლის შესახებ.

მღელვარება გავრში.

ბორდო. 29 აგვისტო. გავრის ამბები, რომელსაც პირველად მშვიდობიანი ხასიათი ქონდა მანიფესტაციებში ადმინისტრაციის ჩარევის გამო, ზვიადდება და სერიოზულ მღელვარებას წარმოადგენს.

მსხვერპლის დაკრძალვა

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). მსხვერპლის დაკრძალვა გავრში მოხდება დღეს. ქალაქში სიმშვიდეა.

უკანასკნელი ცნობები

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). გაფიცვის კომიტეტის შენობის დაკავებამ, რომელსაც არ მოჰყოლია წინააღმდეგობა გაფიცულების მხრივ, ყველა წრეებში გამოიწვია დამშვიდება.

გამოძახილი

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). მიუხედავად პარიზიის სხვა და სხვა პროფკავშირების დადგენილებით 24 საათის გაფიცვისა და გავრის მუშებთან სოლიდარობის შესახებ, პარიზში სრული სიმშვიდეა.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). გავრში გაფიცულთა კრებაზე მონაწილეობა მიიღეს გემების მუშათა წარმომადგენლებმა, რომლებმაც გადასწყვიტეს მოაწყონ 24 საათის გაფიცვა თანაგრძნობისათვის. ამ მოწოდებას გამოეხმაურენ 15,000 მუშები, 150,000-დან.

ყოველ შემთხვევისათვის

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). გავრში ხელისუფლება ღებულობს სერიოზულ ზომებს უწესოებათა თავიდან ასაცილებლად.

მცირე ანტანტა და პოლონეთი

მოსკოვი. 29 აგვისტო (რადიო). „რეჩ პოსპოლიტა“ იტყობინება, რომ მცირე ანტანტის პრაგის კონფერენციაზე არ იქნება დასმული საკითხი პოლონეთის მცირე ანტანტაში შესვლის შესახებ, ვინაიდან ამის წინააღმდეგ გაილაშქრებს რუმინია.

კატოვიცაში ებრაელების დარბევის ცნობები

მოსკოვი. 29 აგვისტო (რადიო). „ნაშ კურიერი“ იტყობინება კატოვიცაში ებრაელების დარბევის დაწვრილებით ცნობებს. მთელს ქალაქში დათარეშობდენ დაუჯელად ბანდიტები და ხულიგანები, რომლებიც ჯოხებით და მათრახებით სცემდენ განურჩევლად ყველა ებრაელებს. არ იბრალებდენ არც მოხუცებულებს არც ბავშვებს. გაზეთი აღნიშნავს, რომ ეს გამოსვლები იყო ორგანიზაციულად და მოხერხებულად მოწყობილი. ყველაზე უსაშინელესი სცენები ხდებოდა სადგურთან, სადაც ბანდიტები ადიოდენ მატარებლებზე, ათრევდენ ვაგონებიდან ებრაელებს და უზომოდ სცემდენ.

დანციგი და პოლონეთი.

მოსკოვი. 29 აგვისტო (რადიო). პოლონეთის პრესა დიდ ყურადღებას აქცევს პოლონეთის და დანციგის შორის ურთიერთობის გართულებას „რეჩ პოსპოლიტა“ ათავსებს ვრცელ წერილს, „სამეურნეო მრძოლა დანციგთან“, რომელშიდაც აღნიშნავს, რომ დანციგის ხელისიფლება ქალაქიდან ასახლებს პოლონეთის მოქალაქეებს, უკრძალავს პოლონეთის ფირმებს დანციგის საზღვრებში მუშაობას და აჩერებს დანციგში მისულ სავაჭრო გემებს, რომლებიც მიდიან პოლონეთში.

ავსტრია

სენატორ დოხნეს განცხადება.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). ვენაში დაბრუნებულმა სენატორმა დოსსემ განაცხადა, რომ ავსტრიას შეუძლია არსებობა მხოლოდ შემდეგ პირობებში: დროსთან შეფარდებული და უტოპიური კონსტიტუციის გადასინჯვით, ჯარის პროგრესიულ შემცირებით და საბაჟო და პოლიტიკური ანდერმერიის გაძლიერებით, დოსსე ფიქრობს, რომ გარეშე ამ ფუნდამენტალურ რეფორმებისა ახალი კრედიტები არაფერს მოიტანს: ისინი მხოლოდ გაამწვავებენ მდგომარეობას და ვერავითარ შველას ვერ მოიტანს. დოსსეს აუცილებლად მიაჩნია, რომ ერთა ლიგამ გაგზავნოს ავსტრიაში სრულუფლებიანი კომისია, რომელსაც შეეძლება გამოიყენოს ავსტრიის აუარება ბუნებრივი სიმდიდრე.

გაფიცვის კომიტეტის დატყვევება.

ბორდო. 29 აგვისტო. გავრში დილით ჯარმა გარს შემოერტყა გაფიცვის კომიტეტის ბინას. დაპატიმრებულია ოცამდის კაცი.

საერთო გაფიცვები.

ბორდო. 29 აგვისტო. საფრანგეთის მუშათა კავშირების კონფერენციის გაერთიანებული კომიტეტი მოუწოდებს ყველა მუშებს გამოაცხადონ საერთო გაფიცვა 24 საათით გავრის მანიფესტაციებში მთავრობის ჩარევის წინააღმდეგ.

მდგომარეობა ხერიოზულია.

ბორდო. 29 აგვისტო. გავრის მუშათა დეპუტატებს თათბირი ქონდათ ქალაქის მმართველობასთან. მდგომარეობა დამაფიქრებელია და სერიოზული.

შეტაკება პოლიციასთან.

ბორდო, 2ა აგვისტო. გაფიცულ მანიფესტანტებს პოლიციასთან შეტაკებების დროს, მოკლულია 3 კაცი. დაჭრილია 35, რომელთა შორის 20 მდის უბრალო მოქალაქეც და 15 კი პოლიციელი.

ბარიკადები.

ბორდო. 29 აგვ. ცხენოსანთა თავდასხმის მოსაგერებლად გაფიცულებმა გააკეთეს ბარიკადები და მავთულის ხლართი შემოავლეს გაფიცვის კომიტეტის სხდომების ბინას. მოელიან საალყო წესების გამოცხადებას.

„შრომის თავისუფლება“.

ბორდო. 29 აგვ. „ეკო დე პარის“ წარმომადგენელს გავრის პრეფექტმა განუცხადა, რომ საალყო წესების გამოცხადების საკითხი ჯერ არ აღძრულაო. მხოლოდ ერთად-ერთ ჩვენს ზრუნვას შეადგენს ხელი მოვიკრიბოთ საკმაო ძალები შრომის თავისუფლების უზრუნველსაყოფათო.

მცირე ანტანტა და აზია.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო) „პტი პარიზენის“ პარიზის კორესპონდენტი ამბობს, რომ მცირე ანტანტის მინისტრებს ჰგონიათ თითქოს ავსტრიამ უნდა შესცვალოს თავისი სტრუქტურა. კორესპონდენტი ფიქრობს, რომ ახალი სეხნის მიცემა არავითარ გაუმჯობესებას არ გამოიწვევს. ამასთან ერთად ის სთვლის აუცილებლად, რომ ავსტრიისათვის საჭიროა ადმინისტრატიული და ფინანსიური აპკა. ის იწონებს იდეას ბანკების საერთაშორისო კონსერციუმის შექნის შესახებ, რომელსაც უნდა ეყოლოს ვენაში წესიერების აღდგენის მიზნით რეფორმების ჩასატარებლათ სრულუფლებიანი კომისია.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). ვენაში გაიხსნა საერთაშორისო საპარლამენტო კონგრესი. ჩამოვიდენ 300 დელეგატები, რომლებიც გზგზავნილი არიან 32 სახელმწიფოებიდან.

სეიპელის თხოვნა.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). სეიპელმა სთხოვა საპარლამენტო კონგრესს, დაიკონ ავსტრია ერთა ლიგაში მყოფმა ყველა მთავრობებმა. გოლანდიის დელეგატი მოითხოვდა აკრძალვის ზომების გაუქმებას იპოორტის საქმეებში. ბელგიის დელეგატი მოითხოვდა საერთაშორისო კომისიის შექმნას დასახურდავებელ ვალიუტის საქმეთათვის.

დემონსტრაცია ვენაში.

ნიუიორკი. 25 აგვისტო (რადიო). უმუშევართა ბრბომ ვენაში გამართა დემონსტრაცია რეიხსტაგის წინ და მოახდინა შენობაზე თავდასხმა.

პოლიციის ჩარევის შედეგად მოყვა რამდენიმე დემონსტრაციის დასჯრა, დემონსტრაციამ ქალაქში დიდი პანიკა გამოიწვია.

იტალია

ფაშისტების გამოხვლა.

ბორდო. 19 აგვისტო. რომის ქუჩებზე ფაშისტებმა მოაწყვეს დიდი პროცესია, რამაც ფაშისტებით დასახლებულ უბნებში თანაგრძნობა გამოიწვია. მატენგზე გუსროლინმა განაცხადა: „ჩვენი პროგრამა სადა, ჩვენ მთავრობის წინააღმდეგნი ვართო“.

ფაშისტების ბოიკოტი.

ბორდო. 29 აგვისტო. ვინაიდან ინგლისის მეზღვაურებმა ბოიკოტი გამოუცხადეს იტალიის გემს „ენმანუელ“, რომელმაც ინგლისში ჩაიტანა საქონელი, ფაშისტებმაც გამოუცხადეს ინგლისის გემებს ბოიკოტი.

ისპანია

გაფიცვა ისპანიაში.

ნიუიორკი. 26 აგვისტო (რადიო). გავაის საააგენტო იტყობინება, რომ ფოსტა ტელეგრაფის გაფიცვა ისპანიაში დამთავრდა.

კონფერენცია ახლო აღმოსავლეთის საქმეთა შესახებ.

რომი. 26 აგვისტო (რადიო). ინგლისის ნოტის საპასუხოდ, ახლო აღმოსავლეთის საქმეთა გამო კონფერენციის შესახებ, საფრანგეთის მთავრობამ განაცხადა, რომ ის თანახმაა კონფერენცია მოწვეულ იქნას ვენეციაში და წინადადებას აძლევს ინგლისის მთავრობას დანიშნოს კონფერენციის მოწვევის ვადა.

ბრძოლა სიმშილოგასთან
დამშეულთა დახმარება გურიაში

საბჭოთა მთავრობამ გურიაში ორი დიდი ნაბიჯი გადადგა: მშიერებს თავის დროზე დიდი და დაუფასებელი დახმარება გაუწია და მეორე ამ საშინელ კრიზისის დროს დაიწყო გურული ხალხის დიდი ხნის ოცნების განხორციელება—ნატანებიდგან ოზურგეთამდე რკინის გზის შტოს გამოყვანა. ვიმეორებ ორივე დიდებული—ჩინებული საქმეა, მაგრამ უფრო ვრცლად ამ წერილში შევეხებით დამშეულთა დახმარებას. გულწრფელად ვიტყვით, რომ გურიის ბუნება ისეთი მრავალფეროვანია, ისეთი ლაღია, რომ ის არასოდეს არ უნდა დაიმშეს, მაგრამ რაკი სამეურნეო შესაფერი ცოდნა გარჯილობა გვაკლია, ამისთვის ამ უკანასკნელ ათი წლის გაგმავლობაში გურია ზედი ზედ იმშევა. დამშეულებს მთავრობა ყოველთვის ეხმარებოდა შეძლებისდაგვარათ, მაგრამ ჩემის ღრმა რწმენით არც ის ვარგა ხალხი დაეჩვიოს მთავრობის გულკეთილობას და მისი ყოფნა არ ყოფნის იმედს ყოველთვის მთავრობაზე ამყარებდეს. ცხადია მეტი სარგებლობა იქნება მთავრობამ ხალხი შეაჩვიოს გონივრულ შრომას —ეს იქნება შიმშილის ნამდვილი წამალი. ეს მთავრობის მომავალი საკითხია და ვიდრე ეს ასე მოწესრიგდებოდეს მანამდე კი ცხადია სახალხო მთავრობა ხალხს სასიკვდილოთ, ან ჩარჩებ სპეკულიანტების მსხვერპლათ ვერ გაიმეტებს. გურიის დამშეულები წელს გამოკვება პირდაპირ „სასწაულია,“ რადგან მარტო გურია კი არ იყო დამშეული, არამედ თითქმის მთელი ამიერ კავკასია და, რაც უმთავრესია, მეფე შიმშილი მუსრს ავლებდა მთელ დიდ რუსეთს, იმ რუსეთს, რომელიც ბღელი იყო არა მარტო კავკასიის, არამედ ევროპასაც. მიუხედავათ ასეთი მდგომარეობისა გურიის დამშეულთა კომიტეტმა პირნათლათ შეასრულა თავისი საქმე: მან კომიტეტმა ალაგმა სპეკულიანტები, გასაქანი არ მისცა მათ და ოხრის ფასათ მომარაგებული სიმინდი სასპეკულიაციოთ არ გამოაყენებინა, ამით შედარებით დასცა სიმინდის ფასი და მით შეძლება მისცა არა დამშეულებსაც ესე იგი უმჯადოს, მაგრამ საშუალო შეძლების პატრონებს, შეეძინათ საზრდო. ეს არ მოხდებოდა, დამშეულთა კომიტეტს რომ არ მოეხერხებინა დამშეულების თავის დროზე დახმარების აღმოჩენა. ეს დახმარება ციური მანანა იყო არა მარტო პირდაპირ დამშეულებისათვის, არამედ ყველა იმისათვისაც, ვინც კი საკვებს ყიდულობდა: რადგან დამშეულებს ულუფა დაურიგდებოდა თუ არა ბაზარზე იმ დღესვე სიმინდის ფასი ეცემოდა.

გურიის დამშეულთა კომიტეტის მოქმედება დაიწყო მარტიდან. მთავარი კომიტეტი იყო ოზურგეთში, მის ხელქვეით კი მოქმედებდა ექვსი განყოფილება, თითეული რაიონული განყოფილება უბნის უბან ირჩევდა კომისიას (თვით ხალხის მიერ) კომისიას ევალებოდა დამშეულთა სიის შედგენა, დამშეულები იმყოფებოდა სამ კატეგორიათ და დახმარებაც ეძლეოდა შეძლების კვალობაზე. ცხადია პირველათ დახმარება ეძლეოდა პირველ კატეგორიისას, როგორც ყოვლად უმწეოს. ოჯახს ეძლეოდა არა უმეტეს (გარდა იშვიათ გამონაკლისს) სამი ფუთი სიმინდი ან ქვავი, სულზე კი ნახევარი ფუთი.

მარტიდან თუთხმეტ აგვისტომდე მთავარ კომიტეტის მიერ მიღებულია და განაწილებულია 20580 ფ. სიმინდი და ქვავი. ასეთი დიდი ტვირთის გადმოტანა ბეგრის სახით ხალხს არ დასწოლია, არამედ გადმოტანაშიაც ხალხი ღებულობდა გასამჯელოს ნატურით ესე იგი იგი ფუთი სიმინდის თუ ქვავის გადმოტანაში იგივე დამშეული მეურმე ღებულობდა 2 გირვანქას. რკინის გზის ხარკი და მისვლა-მოსვლის კომიტეტს დამშეულების საქმის მოგვარებაზე დაუხარჯავს 187 მილ. 747 ათასი მანეთი 15 აგვისტომდე.

ყოველივე ჩემს ნათქვამს ციფრები ასაბუთებს: დავსძენთ ერთ რამეს: ხალხს ვერავინ ვერ მოიმადრიელებს, უმაყოფილო ყოველთვის იქნება, მაგრამ დამშეულებში თუ უმაყოფილო ვინმე ურევია ეს არის არა კომიტეტის ბრალი, არამედ ხალხის მიერ არჩეული კომისიების.

საჭიროა მეტი სიფხიზლე და პირდაპირობა.

კაის მთქმელს თუ კაი გამგონე უნდა, კაის მომქმედიც დახმარებას საჭიროებს.

მოკეთე.

ირლანდია

რომი. 26 აგვისტო (რადიო). ირლანდიის მთავრობამ მიმართა ირლანდიის ხალხს მოწოდებით მშვიდობიანობისა და წესიერების შესახებ.

შვეიცია

ნარკოტიკების გაყიდვა.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). შვეიცარიაში ნარკოტიული ნივთიერების და ალკოგოლიის გაყიდვის საკითხის პირველ რეფერენდუმის დროს 33,000 კაცმა ხმა მისცა აკრძალვის წინააღმდეგ და 28,000-მა აკრძალვისათვის.

ლატვია

კომუნისტების დაპატიმრება.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). რიგაში აღმოაჩინეს ლატვიის კომუნისტური პარტიის არქივები და დააპატიმრეს ბევრი კომუნისტი.

ოსმალეთ-საბერძნეთის ფრონტზე

ქემალისტების გამარჯვება.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). სტამბოლში ფიქრობენ, რომ ქემალისტების ოპერაციები რკინის გზის ხაზის მიმართულებით გამოიწვევს ბრუსსში ბერძნების ბაზის იზოლაციას სმირნიდან.

შორეულ აღმოსავლეთში

ვლადივოსტოკი უპირავთ პარტიზანებს.

ბორდო. 29 აგვისტო (რადიო). ჩიტიდან მიღებულ დეპეშების მიხედვით, ვლადივოსტოკი უპირავთ პარტიზანების რაზმს.

სასურსათო გადასახადის კამპანია

ახალ-ციხის მაზრა

სამაზრო საგადასახადო სამეფული სამაზრო სასურსათო კომისარი ამხ. ალდეევისა, სამაზრო აღმასკომის თავმჯდომარის ამხ. შაგირიძისა და პარტკომის პასუხისმგებელ მდივნის ამხ. ავსეენკოს სახით ყოველ ზომებს იღებს, რომ სასურსათო გადასახადის კამპანიამ წელს წარმატებით ჩაიაროს ახალქალაქის მაზრაში, რომელსაც შეწერილი აქვს 40,000 ფუთი ხორბალი. სამეფულის მუშაობას დაწყების პირველ დღიდანვე ბევრი დაბრკოლება გადაეღობა წინ, მაგრამ მისი დაძლევა მაინც მოახერხა. უმთავრეს დაბრკოლებას წარმოადგენდა სწორი სასტატისტიკო მასალის უქონლობა, რომლის მიხედვითაც შესაძლებელი ყოფილიყო გადასახადის გაწერა თემებზე. ამიტომ სამეფულმა გადასახადის განაწილებამდე თავის შემადგენლობაში კოოპტაციის წესით მიიწვია საადგილმამულო განყოფილებისა, თესვის კომისიისა და სასტატისტიკო ბიუროს წარმომადგენელნი, აგრეთვე ყველა ის მიწის მზომელი, რომელნიც ამ ჟამად მაზრაში მუშაობენ. ამის შემდეგ გამოწვეულ იქნენ სათემო აღმასკომთა თავმჯდომარეები, რომელთაც სამეფულმა ორი დღის განმავლობაში დაწერილებით გააცნო მთავრობის დეკრეტები, დადგენილებანი და სახ. სასურსათო კომისარიატის ინსტრუქციები, რომელიც სასურსათო გადასახადს შეეხება.

გადასახადის განაწილების დროს სამეფულმა ისარგებლა 1917, 1919 და 1921 წლის აღწერილობით—სასტატისკიკო მასალით, რომელშიაც მოყვანილია ცნობები სასოფლო მეურნეობის ყველა დარგის შესახებ. აგრეთვე იხელმძღვანელა სასურსათო გადასახადის შარშანდელ კამპანიის დროს მოგროვილ მასალით. თემებზე გადასახადის გაწერას საფუძვლად დაედო შემდეგი პრინციპი: რამდენი კომლი და სულია თემში, რამდენი სახნავი მიწა აქვს თავის განკარგულებაში, რამდენი დასთესა, რამდენი სხვა-ფეხა და წვრილ ფეხა საქონელი ჰყავს, როგორი დახმარება აღმოუჩინა მას თესვის კომისიამ, რამდენი ზარალი ნახა 1918 და 1921 წელს თათრების შემოსევის დროს, სტიქიურმა მოვლენებმა წელს რა ზარალი მიაყენა და საერთოდ რომელ კატეგორიას ეკუთვნის მოსავლიანობისა და გეოგრაფიულ მდგომარეობის მიხედვით. სამეფულის მიერ წინასწარი გაწერა თემებზე სათემო აღმასკომთა წარმომადგენელთა ყრილობამ ერთხმად დამტკიცა სამაზრო სასურსათო კომისარის მოხსენების შემდეგ. ამის შემდეგ შეწერილობის სიები თემებს დაეგზავნათ სოფლებზე გადასახადის გასაწერათ. თვითეულ თემში პირადად დადიოდა სამეფულის რომელიმე წევრი და მუშაობას ხელმძღვანელობდა.

ხალხის განწყობილება გადასახადისადმი კარგია. ბევრ თემში ყრილობებმა საგანგებო დადგენილება მიიღეს, რომლითაც აღიარებენ, რომ წარეგანდელი გადასახადი დიდი არ არის და რომლითაც სიამოვნებით ეგებებიან მთლიან ნატურა-გადასახადს.

მთელი წინასწარი მუშაობა აგვისტოს 10 სთვის უკვე დასრულდა მაზრაში და საბოლოო სიები განსახილველად და დასამტკიცებლად სამაზრო სამეფულს წარედგინა. გადასახადის შეგროვება კლიმატიურ პირობების გამო მხოლოდ სექტემბრის 1 დან დაიწყება და სამეფულის წინასწარ ვარაუდით ერთის თვის განმავლობაში დასრულდება. არის საბუთი ვიფიქროთ, რომ გადასახადი სრულიად იქნება აკრეფილი. სასურსათო გადასახადს და საერთოდ ყოველ გვარ ბეგარას ყველაზე უფრო თანაგრძნობით დუხობორები ეკიდებიან.

წელს მოსავალი საერთოდ კარგია. მაზრის დაბლობ ადგილებში აგვისტოს 15-დან დაიწყო მოსავლის მოკრეფა, ხოლო მთაგორიან ადგილებში სექტემბრის 1-დან დაიწყება. თვითეულმა დესეტინამ წელს 160 ფუთი ქერი მისცა გლეხს. ფუთი ქერი ამ ჟამად ღირს 45.000—60.000 მან., ხორბლისა და კარტოფილის ფასი ჯერ არ გამორკვეულა.

აგვისტოს 8 ს მაზრას კვლავ ეწვია სეტყვა და ნიადვარი, რომელმაც რამდენიმე სოფელი დააზარალა. წინად დაზარალებულ ნათესებთან ერთად სულ დაზარალებულია მაზრაში ნათესები 1.832 დესეტინის მანძილზე. დაზარალებულ სოფლებს გადასახადის გასტუმრების დროს შესაფერი შეღავათი მიეცემათ.

ამიერ-კავკასიის ფედერაციაში

საქართველო

ახალ-ციხის მაზრა

ექსპლოატატორების გასამართლება. ამ დღეებში ახალციხეში შესდგა კომუნ. პარტიის სამაზრო კომიტეტის მიერ მოწყობილი გასამართლება კერძო წარმოებელთა, რომელთა დაარღვიეს შრომის დაცვის კანონი. მოსამენად იყო დანიშნული 7 წარმოებლის საქმე. თეატრის დარბაზი, რომელშიაც სწარმოებდა სასამართლოს სხდომა, გავსებული იყო. უმრავლესობა იყო ვაჭრები და მუშები, ბრალდების და დაცვის წარმომადგენელნი. მხოლოდ სამი საქმის გარჩევა გაგრძელდა შუალამდე. პირველ სამ საქმეში წამოყენებული იყო ბრალდებად მოზარდდთა შრომის ექსპლოატაცია, რაც გამოიხატა 10—12 საათის სამუშაო დღეში და გონორარის გადახდაში ცხოვრების ძლიერ მძიმე პირობებში. პარტიული კომიტეტისაგან ბრალმდებლად გამოვიდა ამხ. სარაჯევი, რომელიც მოითხოვდა დაუზოგველ სამართალს ექსპლოატატორებზე. მწარმოებელთაგან გამოსული დამცველი ორი სამი სიტყვის შემდეგ იძულებული შეიქნა უარი ეთქვა დაცვაზე. სასამართლომ დაადგინა დაკმაყოფილებულ იქნეს დაზარალებული მუშები მწარმოებელთა ხარჯზე სამსახურის მთელი დროის განძალოლობაში და დაჯარიმებულ იქნენ ყველა ბრალდებულნი 500.000-დან 2.500.000 მანეთით. მუშათათვის მისაცემი თანხა აღწევს 16.000.000. გასამართლებას ქონდა უდიდესი მნიშვნელობა პროფ. კავშირების ავტორიტეტის აწევაში. თითქმის ყველა წარმოებებში მეორე დღეს ნწარმოებლებმა გაანთავისუფლეს მუშები ერთი საათის ადრე. დანარჩენ 4 საქმის გარჩევა მოხდება ამ დღეებში.

მედიკური დახმარება სოფლად. ვალოინის თემის აღმასკომმა მიიღო ზომები მედიკური დახმარების გასაძლიერებლად და გასაუმჯობესებლად. ფერშლებს სამხედრო ნაწილებისა, რომელნიც დაბანაკებული არიან თემის ტერიტორიაზე დაევალათ მედიკური დახმარება გაუწიონ მცხოვრებთა უღარიბეს ნაწილს. მიღებულია ზომები მედიკამენტების საკმაო რაოდენობის მისაღებად სამაზრო აფთიაქიდან და საადიმო პუნქტისათვის შესაფერ შენობის საპოვნელად.

აზერბეიჯანი

ერთიანი გზა ამიერ კავკასიის და შუა აზიის რკინის გზათა და აგრეთვე კასპიის ზღვის სახელმწიფო გემების საქმართველოს შორის მოხდა შეთანხმება, რომლის ძალითაც 1 სექტემბრიდგან მცირე სისწრაფის ტვირთები სატვირთო დოკუმენტებით იგზავნება ამიერ კავკასიის და შუა აზიის რკინის გზების ყველა სადგურებში, რომლებიც გახსნილია საველდებულო კომერციულ ოპერაციებისათვის და აგრეთვე კასპიის ზღვის ყველა ნავთსადგურებში; პეტროვსკში, ბაქოში, ლენქორანში, ასტარაში, ენზელში, მეშედერესში, ბენდერაიაზში, კრასნოვოდსკში და ურიცკის ფორტში, აგრეთვე მტკვრის წავთსადაურებში, სალიანში და ხილში, ბაქოს და კრასნოვოდსკის მიმართულებით.

სასურსათო გადასახადი

განჯის მაზრაში რამოდენიმე სოფლებში მაგალითად, გორასანკალში, კალაგარში და კრასნოე სელოში პირველ დღესვე გადასახადი შეიტანეს სრულად. აკრეთვე აგდაშის მაზრაში რამოდენიმე სოფლებში გადასახადი სრულად შეიტანოს. სულ მარცვლეული პროდუქტები მოგროვებულია 40,000 ფუთამდე, სალიანის მაზრაში სასურსათო სამეფულს განზრახვა აქვს 1 სექტემბრისათვის აკრიფოს მთელი გადასახადი, ხელს არ შეუშლის ჟურნალების და შენობების უქონლობაო. განსაკუთრებით არის დაწენებული საქმე პეტროპავლოვსკში, ზუბოვკაში და ხილში. სულ მაზრაში შემოვიდა 90,000 ფუთი. კაზარის მაზრაში გადასახადის აკრება დასრულდება აგვისტოს ბოლო რიცხვებში. კუბინის მაზრაში გადასახადს ხალისიანად იხდიან.

ჯევაშის მაზრაში სასურსათო გადასახადი უფრო მეტი შეაგროვეს შირვალინის უბანში, გლეხობას სურს ჯერ გადაიხადოს მარცვლეულობა და ხორცი, ხოლო შემდეგ თივა, რისთვისაც უკანასკნელი ცოტა შემოდის, მით უმეტეს, რომ გვალვის გამო თივა ზოგიერთ რაიონებში სულ ვახმა.

ქრონიკა

— **„ხუთთა“ კომისიის შენახვა.** საბჭოთა, სამხედრო და სამოქალაქო დაწესებულებათა შეკვიწროების საუწყებათა შორისო „ხუთთა“ კომისიის შენახვის საკითხის შესახებ სახ. კომისართა საბჭომ დაადგინა ჩამოართვას ის შინაგან საქმეთა კომისარიატს და გადასცეს თბილ. ქალ. აღმასკომს, რომელსაც წინადადება მიეცეს შეინახოს ეს კომისია თავის ხარჯზე.

◆ **ოზურგეთის** აღმასკომის შუამდგომლობა ოზურგეთში სახელმწიფო ბანკის განყოფილების გახსნის შესახებ გადაეცა დასკვნისათვის ფინანსთა სახ. კომისარიატს.

◆ **დადგენილებანი.** ამხ. ფირალოვის მოხსენებით დამტკიცებულია პროექტი დადგენილებისა წყლის ენერგიის სარგებლობისათვის გადასახადის დაწესების შესახებ მილიონრატაულ სამუშაოსათვის ფონდის შესაქმნელად. მიღებულია აგრეთვე დადგენილება საქართველოს რევკომის 8 აგვისტოს 1921 წ. გამოცემულ დეკრეტის № 64-ის მე 3 მუხლის დამატების შესახებ.

◆ **შრომის სახ. კომისარიატის ხარჯ აღრიცხვა.** საუწყებათა შორისო საბიუჯეტო ხარჯთ-აღრიცხვის თათბირის დასკვნის თანახმად დამტკიცებულია შრომის სახ. კომისარიატის ხარჯთ აღრიცხვა 1922 წლ. 20.494 294. 500 მან. რაოდენობით.

◆ **თავმჯდომარეთ** საქართველოს საგარეო ვაჭრობის კომისარიატის სალიკვიდაციო კომისიისა, განსვენებულ პროფ. ავალიანის ნაცვლად, დაინიშნა ამხ. ვ. კანდელაკი.

პარტიული ცხოვრება

კომკარტიის თბილისის ორგანიზაციის ყველა წევრთა და კანდიდატების საყურადღებოთ.

თბილისის კომიტეტი წინადადებას აძლევს ყველა ამხანაგებს, რომელნიც მუშაობენ, ან ოდესმე მუშაობდენ კოოპერატიულ დაწესებულებებში აღირიცხონ ამა წლის 1 სექტემბრამდე თბილისის კომიტეტის საღრიცხვო სტატისტიკურ განყოფილებაში.

თბილისის კომიტეტის მდივანი—**კახიანი.**
საორგანიზაციო განყოფილების გამგე—**რუბენი.**

მოსკოვში სტუდენტების გამგზავრების მომწყობი

კომისია

მეორეხელ ახსენებს დაინტერესებულთ, რომ გამგზავრება მოხდება **ორ სექტემბერს.** კომისია წინადადებას იძლევა მოიმზადონ ყოველგვარი დოკუმენტებით, რომლებიც შეეხებიან სამხედრო სამსახურსა და პარტიულ მობილიზაციას.

კომისია.

ყველა სტიპენდიატორებს, რომლებიც იგზავნებიან მოსკოვის უმაღლეს სასწავლებლებში,

უნდა ქონდეთ აღრიცხული ხოლერის საწინააღმდეგოთ, წინააღმდეგ შემთხვევაში არ იქნებიან გაგზავნილი. აცრა შესაძლოა ა. კ. კ. ტეკაში 31 აგვისტოს 10 საათიდან (ხუთშაბათს).

ორგანიზაციული ბიურო.

ხუთშაბათს 31 აგვისტოს შესდგება

საერთო კრება

ყველა მოსკოვში მიმავალ სტუდენტ-სტიპენდიანტებისა, კომუნ. პარტ. ტფილისის კომიტეტის ბინაზე, რუსთველის პრ. № 22 მესამე სართული.

პარასკევს, 1 სექტემბერს, დილის 9 საათზე, საქართველოს კომპარტიის თბილისის კომიტეტში **დანიშნულია**

პოლიტიკურ-ხელმძღვანელთა თათბირი.

ვინც არ გამოცხადდება, პასუხისგებაში იქნება მიცემული პარტიული დისციპლინის წესით.

თბილისის კომიტეტის მდივანი: **კახიანი.** 2—1

მეოთხე რაიკომი საქართველ. კომპარტიისა წინადადებას იძლევა

მორიგი ერთიანი პარტიულ დღეს

(პარასკევს 1 სექტემბერს) ყველა კომიაჩეიკებმა დასვან შემდეგი საკითხები:

1. საეუთაშორისო ახალგაზდობის დღე;
2. კომუნისტური პარტიის როლი პროლეტარულ რევოლიუციაში.

თუ კი უკანასკნელი საკითხი გატარებული იყო, სანაცვლო საკითხს თვითონ კომიაჩეიკა აყენებს.

მე 4 რაიკომის პასუხისმგებელი მდივანი **ამახ.** 2—1

ცირკულიარული.

საქართველოს კომპარტიის ყველა სამაზრო და საოლქო კომიტეტებს. საქართველოს კომპარტიის გენერალურ პარტიულ შკოლაში ერთ წლიან კურსებზე მიღების შესახებ.

შკოლაში მიღება დაიწყება ა. წ. 10 სექტემბერს და გაგრძელდება ამავე თვის 20 რიცხვამდე.

შენიშვნა: გამოგზავნილ უნდა იქნან ამხანაგები იმ ვარაუდით, რომ ისინი ჩამოვიდენ თბილისში არა უადრეს ა. წ. 10 სექტემბრისა. გამოგზავნილი ამხანაგი, რომელიც ჩამოვა **20 სექტემბრის შემდეგ** არ იქნება მიღებული.

§ 1. ცენტრალური პარტიული შკოლა მიზნად ისახავს საბჭოთა—პარტიულ მუშაკების მომზადებას და ამიტომ ორგანიზაციებს მართებს სერიოზულად მოეპყრონ კურსანტების შერჩევას და მხედველობაში მიიღონ შემდეგი:

ა) შკოლაში იგზავნებიან პარტიის წევრნი, ან კანდიდატები მუშებიდან და გლეხებიდან, რომელთაც აქვთ თეორეტიული მეცადინეობის უნარი და დაამტკიცეს თავის ერთგულება **საბჭოთა ხელისუფლებისადმი.**

ბ) იმ ამხანაგებმა, რომელნიც შედიან 1-ლ საფეხურის შკოლაში, უნდა იცოდენ წერა-კითხვა, ხოლო მე-2 საფეხურის კურსანტებმა, გარდა ამისა, უნდა ეხერხებოდეს წაკითხული ზეპირად და წერილობით მოთხრობა.

გ) იგზავნებიან ამხანაგები არა უმეტეს 35 წლისა და არა ნაკლებ 18-ისა.

შენიშვნა: ვინც ამ მოთხოვნილებებს არ აკმაყოფილებს და მეცადინეობის 2 კვირის განმავლობაში არ გამოიჩენს სერიოზულ თეორეტიულ მუშაობის უნარს, უკანვე იქნება დაბრუნებული.

§ 2. ჩამოსული ამხანაგები ჩაირიცხებიან შკოლაში საექიმო გასინჯვის შემდეგ. ის პირნი, რომელნიც ცოტა ხნის წინად დაავადმყოფებულ იქმნენ მძიმე სნეულებით, აგრეთვე სუსტნი. რომელთაც აქვთ მწვავე სისხლნაკლულოვნება, ნევრასტენია, ტუბერკულოზი, ვენერიული ავადმყოფობანი და სხვა შკოლაში **არ იქნებიან მიღებულნი.**

§ 3. შკოლაში ყველა კურსანტები იქნებიან მთავსებულნი საერთო საცხოვრებელში (общежитие) აგრეთვე დაკმაყოფილებულნი იქნებიან სასწავლო ნივთებით, მეცადინეობის დროს, წიგნებით, სადილებით და სტიპენდიით (300 ათასი მანეთით).

შენიშვნა: პარტიულ კომიტეტებს წინადადება ეძლევათ მიიღონ სათანადო ღონისძიება კურსანტების ოჯახების უზრუნველსაყოფილად ადგილობრივ საშუალებებიდან როგორც მაგ. შეღავათების დაწესება, ადგილობრივ გადასახადებისაგან, ნატურალურ ბეგრის მოხდისაგან და კომუნალურ ხარჯების ანაზღაურებისაგან და სხვ. სრულ განთავისუფლებამდე.

§ 4. მეცადინეობის დროს შვებულებები არავის მიეცება, ვინაიდან სამოსწავლო წლის განმავლობაში იქნებიან მოკლევადიანი კანიკულები.

§ 5. კურსანტები თვითონ უნდა ემსახურონ შკოლას, (დალაგება და სხვა შრომის ბეგარის შესრულება).

§ 6. ორგანიზაციებს ევალებათ:

ა) თავსიდვან გამოგზავნილ ამხანაგების საგზაო ხარჯები.

მუშათა ცხოვრებიდან

ავლაბარში.

ავლაბარში სახელდრო უწყებას აქვს რამოდენიმე წარმოება - დაწესებულება როგორიცაა, მაგალითად, ფურნე, წისქვილი და ამას წინათ დაარსებული სასურსათო საწყობი. ამ წარმოების დაწესებულებების მუშა-მოსამსახურეთა მდგომარეობა მეტად მძიმეა. ღებულობენ მცირე ხელფასს და იმასაც არა თავის დროზე. მათ მიმართ არც სხვა შრომის კანონებია დაცული. დარღვეულია ნორმალური სამუშაო დღე, არ შეაქვთ ზღვეულების ფული, არ იძლევიან სალიკვიდაციო კმაყოფილებას და სხვა. რამდენათაც ჩვენ ვიცით, შრომის კანონების დაცვის ორგანოები ენერგიული ღონისძიებას ამ საქმის მოსაგვარებლად. ერთხელაც არის დროა გამოირკვეს ამ უწყების მურა-მოსამსახურეთა მდგომარეობა.

ა—ლი.

პიანინოზე დამკვრელეგი.

კინემატოგრაფებში პიანინოზე დამკვრელთა მდგომარეობა მეტად მძიმეა. ხელფასს მცირეს ვღებულობთ და სამუშაოც მეტად მძიმე გვაქვს. გვიხდება შეუსვენებელი მუშაობა 6—7 საათს. ეს პირდაპირ დამღუპველათ მოქმედებს ჯანმრთელობაზე. ჩვენს ამ მძიმე მდგომარეობას ყურადღება მიაქცია შრომის დაცვის სანიტარულმა სექციამ. ამ სექციის კოლეგიის სხდომაზე დადგენილ იქნა შეუწყნარებლად იქმნას ცნობილი 6—7 საათის განუწყვეტელი მუშაობა და ყველგან, სადაც ასეთი არაა, დაქირავებულ იქნას ორ წყება მომუშავეები. დადგენილება არ კმარა, საჭიროა ეს კანონი ცხოვრებაში დაუყონებლივ იქნეს განხორციელებული.

ჰ. დ.

ცეკავშირის ძველების ქარხანა

ეს ქარხანა ყოველად უვარგის ბინაზე იმყოფება. მუშების ჯანმრთელობისათვის ამ ქარხანაში მუშაობა პირდაპირ დამღუპველია. რამდენიმეჯერ იქნა ეს ქარხანა შემოწმებული ტეხნიკურ სანიტარულ კომისიის მიერ და გამოტანილია ასეთი დასკვნა. ცეკავშირი ყოველივე ამას ყურადღებას არ აქცევს და არავითარ ღონისძიებას არ ღებულობს. პირიქით, ის მიწერ მოწერას მაროაგს ქარხნის გადატანის შეუძლებლობაზე ცეკავშირში შეგროვილ ვაგბატონებს ან რაში ეინტერესებათ მუშაობა ინტერესები, რომ ამ საქმისთვის თავი გამოიდონ.

სასურველია ტეხ. სან. ინსპექცია მეტ ენერგიულ ღონისძიებას მიიღებდეს, რომ ქარხანა გადატანილ იქნას ტეხნიკურ სანიტარულათ მოხერხებულ ბინაზე.

ჰ. კ.

უურადღება უნდა მიექცეს

ზოგიერთი კერძო წარმოება სატარიფო განაკვეთს გვერდს უვლის და მუშას უმნიშვნელო და სამათხოვრო შრომის ხელფას აძლევს. ნამეტურ ამას აქვს ადგილი სასადილო-რესტორანებსა და საკანდიტოროებში. აქ ხშირად ხაზინები იმით იმართლებენ თავს, რომ ამა თუ იმ მუშას თავის ნათესავად აცხადებენ. ამბობენ, სამადლოთ და სარჩენათ ყავს აყვანილი. ეს მათი ხრიკებია და ნამდვილათ კი ეწევიან მუშის შრომის უზომო ექსპლოატაციას.

მაგალითად, ზოთა რუსთველის პროსპექტზე გენეს კაფეში სატარიფო განაკვეთით კელნერშები უნდა იღებდენ 2 ნახ. მილიონ მანეთს, ღებულობენ კი 500 ათას მანეთს თვეში.

სასურველია, სახალხო გამოკვების კავშირი ამ გარემოებას სათანადო ყურადღებას მიაქცევდეს და ხაზინებს ასეთ ცდას კანონზე გვერდის შევლისას ენერგიულ ბრძოლას გაუწევდეს.

მოხამსახურე.

წყლის საკითხი

ამ ჟამად ბევრი ოფიციალური დაწესებულება, წყლის ფულს შეუტანლობის გამო დარჩა უწყლოთ.

წყალსადენის მმართველობამ მათ დაუკეტა წყალი, და გახსნის მხოლოდ მაშინ, როდესაც მთლიანათ იქნება გასწორებული ფულის ანგარიში, საკითხი მეტად მარტივია, წყალსადენის მმართველობას არავითარი საშუალება არა აქვს, რომ წყალი კრედიტში მისცეს.

წყლის ექსპლოატაციისათვის ხარჯები კოლოსალურია, შემოსავალი კი მეტად უმნიშვნელო. სწორედ ამიტომაა, რომ წყლის სადენის სამმართველო ასეთ რეპრესიულ ზომებს იღებს: კეტავს წყალს, რათა ფული შეიტანონ.

მაგრამ ჯერჯერობით საკითხი მაინც გადაუჭრელია, დაწესებულებები რჩებიან უწყლოთ, სწორეთ იმ დროს როცა ფეხს იკიდებს ათასი სხვა და სხვა გადამდები სენი, და როდესაც ქალაქის სანიტარულ მდგომარეობას სჭირდება დიდათ ყურადღება.

ეს კიდევ ცოტაა, ამ საკითხს კიდევ სხვა მხარეც ახლავს, არა სასიამოვნო.

რადგანაც დაწესებულებაში აუცილებელია წყლის ქონა (წყლის სადენი კი დაკეტილია), ამიტომ წყალი მოაქვთ კათხებით. სხვა და სხვა წყაროებიდან, დარაჯებს, და დამლაგებელ ქალებს და მოზარდეებსაც.

მაგალითად მილიციის 2-რე კომისარიატში, დამლაგებელ ქალს უხდება მტკვრიდან წყლის მოტანა, ასეთივე უწყლობაა პირველ კომისარიატში და ათას სხვა ადგილასაც. ყველგან ამ ნიადაგზე ხდება მუშა-მოსამსახურეთა უსაზღვრო ექსპლოატაცია. აიღეთ კიდევ თუ გინდ საინჟინერო დისტანცია: ორი მოზარდი, რომლის მიმართაც უნდა დაიცვან „შვიდი საათის სამუშაო დღე“—დილის 7 საათიდან საღამოს 7 საათამდი ეზიდებიან წყალს.

ვინ მოსთვლის, თუ რამდენ დაწესებულებაში ამაზე უფრო უარესი მდგომარეობაა.

რა თქმა უნდა, რომ მდგომარეობა ძალზე არანორმალურია.

საჭიროა ამას ბოლო მოეღოს.

ტ.

მიაქციეთ უურადღება

17 წელზე მეტი აქვს ნამუშევარი მუშა სარქისიანცს ქ. თბილისის სხვა და სხვა თამბაქოს ქარხნებში.

უბედური შემთხვევის წყალობით, რომელიც მოხდა თვით ქარხანაში, მუშა სარქისიანცმა სრულიად დაჭკარგა შრომის უნარი.

ეს შემთხვევა მოხდა 10 წლის წინათ. მთელი ამ ხნის განმავლობაში მუშა სარქისიანცი თითქმის შიმშილობს, რადგან მუშაობა სრულიად ღარ შეუძლია. დამზღვევი კასსა სრულიად ვერ აღმოუჩენს ვერავითარ დახმარებას, რადგან მან შრომის უნარიანობა დაკარგა. განსაკუთრებულ დებულებით განსაზღვრულ დროზე უფრო ადრე.

ეხლა სარქისიანი, ხშირათ შეიძლება ნახოთ კავშირებში მოსიარულე, გაწვდილი ხელით, სადაც მას აძლევენ თითო ოროლა ნაჭერ პურს. რაღა თქმა უნდა, რომ ეს მას სრულიად არ ყოფნის.

საჭიროა უფრო არსებითი დახმარება.

პროფორგანოებმა უნდა ყურადღება მიაქციონ ამ გარემოებას.

ვინმე.

ჭიათურა

ამ რამდენიმე ხნის წინათ გვეწვია შრომის პირობების გასაცნობად და გასაუმჯობესებლად სპეციალური კომისია შემდეგი შემადგენლობით: ს. ჰ. კ. ს. არსებულ მუშათა ყოფაცხოვრების გამაუმჯობესებელ განყოფილების გამგე ელბაქიანი, შ. ს. კ. შრომის დაცვის განყ. გამგე გოდაბრელიძე და სან. სექციის გამგე გოლდმანი. კომისია ადგილებზე გაეცნო მუშათა მდგომარეობის, შრომის პირობებს და მუშათა ჯანმრთელობის და ინტერესის დასაცავად საჭიროთ დაინახა მთელ რიგ ღონისძიებათა განხორციელება.

სხვათა შორის გადაწყდა, რომ დაზღვევის კანონები ვრცელდებოდეს ქვა ნახშირის გადამტან მუშებზე. ასეთ მუშათა რიცხვი 300. მათ უნდა აღმოეჩინოს როგორც სამკურნალო ისე ნივთიერი დახმარება ავადმყოფობის დროს.

აქ სოციალურ დაზღვევის საქმე მოისუსტებს, მომზადებულ მუშაკთა უყოლობის წყალობით. კომისიამ ამ მხრივადაც მიიღო სათანადო ზომები: საჭიროა ასეთი კომისია ხშირ-ხშირად ჩამოვლიდეს.

ჭიათურელი.

ბ) დაურთონ მანდატს დაბეჭდილ კონვერტში მდივნის ხელმოწერით და ორგანიზაციის ბეჭდის დასმით:

1. კურსანტების ტარისაცმელის და საცვლების არმატურა:

შენიშვნა: წარმოგზავნილ ამხ. უნდა ქონდეთ ტანთსაცმელის სრული კომპლექტი, და ვალდებულნი არიან წამოიღონ თავიანთი საწოლის მოწყობილებანი.

2) მოკლე ცნობები კურსანტის შესახებ. (წლოვანება, ეროვნება, განათლების ხარისხი, სოციალური მდგომარეობა, პროფესია, პარტიაში შესვლის დრო, თანამდებობა, რომელიც მას უკავია საბჭოთა სამუშაოზე 21 წლიდან.

3) კურსანტის ხელწერილი იმის შესახებ, რომ შკოლაში შესვლ ის ყველა პირობები მას გაცნობილი აქვს.

ხსენებულ დოკუმენტების გარეშე კურსანტები **შკოლაში არ იქნებიან მიღებულნი.**

§ 7. ამა ცირკულიარის სისრულეში მოყვანა და კერძოდ იმის შემოწმება, თუ გამოგზავნილი ამხანაგები აკმაყოფილებენ ცირკულიარის მოთხოვნილებებს მომზადების და ჯანმრთელობის მხრივ, ევალებათ სამაზრო კომიტეტების მდივნებს მათი პასუხის მგებლობის ქვეშ.

განაწილება ორგანიზაციებ შორის.

2 და 1 საფეხურის შკოლებში:

1 კომუნისტ ახალგაზდობის კავშირთა ც. კ. 25—25. 2) ქალთა განყოფილების 25—25. 3) ქალ. თბილისს 20. 4) თბილისის მაზრას 10-15 5) აფხაზეთს 10. 6) ბათუმის ოლქს 10. 7) სამხრეთ ოსეთს 5. 8) სიღნაღს 5-7. 9) თელავს 5 7. 10) დუშეთს 5 7. 11) ფოთს 6. 12) სენაკს 6 7. 13) ქუთაისს 10. 14) ახალ-ქალაქს 4-7. 15) გორს 10. 16) ბორჩალოს 5-7. 17) ლეჩხუმს 5 7. 18) ოზურგეთს 5-7. 19) ზუგდიდს 5 7. 20) შორაპანს 10. 21) რაჭას 3 7. 22) ახალციხეს 5 7. 23) თიონეთს 4 8.

სამ. კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტის მდივანი **სახაშვილი.**

ც. კ. საგიტაციო საპროპაგანდო განყოფილების გამგის მოადგილე **ა. კვირიკაძე.**

ქ. ხონი

კვირას, ამა წლის 13 აგვისტოს, დილის 11 საათზე შესდგა ხონის კომ. ორგანიზაციის ცენტრის იაჩეიკების მორიგი გაერთიანებული კრება. თავმჯდომარეთ არჩეული იქნა ამხ. გ. ბახტაძე, მდივნათ ამხ. ს. ბახტაძე. დღიური წესრიგში იყო შემდეგი საკითხები.

1. თანამედროვე მდგომარეობა;
2. გზების საკითხის შეკეთება;
3. იაჩეიკების გად ჯკუფება;
4. მიმდინარე კითხვები;

პირველ საკითხზე მოხსენება გააკეთა რაიპარტკომის პ მე. მდივანმა ამხ. გ. ბახტაძემ, რომელმაც ვრცლად ყველასათვის გასაგებ ენით აღნიშნა შექმნილი თანამედროვე მდგომარეობა; შეეხო ვერსალის ხელშეკრულებას, გენუის და ჰაგის კონფერენციებს და სხვ.

მეორე საკითხის შესახებ მოხსენება გააკეთა სამაზრო შრომის განყოფილების რწმუნებულმა ამხ. ივ. სანაძემ, რომელმაც აღნიშნა თუ რა ცუდ მდგომარეობაშია ხონის რაიონში არსებული გზები, რაც ხელს უშლის მუშაობას, მგზავრობას და სხვ. ამხ. მომხსენებელმა აღნიშნა, რომ აუცილებლად უნდა იქნას შეკეთებული გზები მცხოვრებლების მიერ, და მუშაობა უნდა დაიწყოს მომავალ კვირიდან. მოხსენება მიღებულ იქნა (მუშაობა უკვე დაწყებულია).

იაჩეიკების გადაჯგუფების შესახებ მოხსენება გააკეთა ამხ. გ. ბახტაძემ, რომელმაც აღნიშნა, რომ რაიკომის მიერ დადგენილია: ქალაქის იაჩეიკა გაიყოს ორ ნაწილათ, რომლის ერთი ნაწილი იმეცადინებს პარტკომში, ხოლო მეორე ნაწილი აღმასკომის დარბაზში. ამ-ს შესახებ გამართულ იქნა მსჯელობა, რის შემდეგ დადგენილება ერთხმად იქმნა მიღებული.

სხვა და სხვა მიმდინარე კითხვების გარჩევის შემდეგ დღის წესრიგი ამოიწურა და კრება დაიშალა „ინტერნაციონალი“-ს სიმღერით.

გან—კონი.

სამტრედია.

პარასკევს, 18 აგვისტოს, მოხდა გაერთიანებული კრება უბნებში არსებულ ყველა კომ უჯრედისა. თავმჯ. აირჩიეს ამხ. ილ. სტურუა, მდივნათ ს. კ—ლი.

დღიური წესრიგი:

1) ამიერ კავკასიის ერთიანი ფულის ნიშნის შესახებ, 2) მოხსენება მომენტზე, 3) ორგანიზაციული საკითხები, 4) მიმდინარე კითხვები.

პირველ კითხვაზე ვრცელი მოხსენება გააკეთა ამხ. ე. ნაფეტვარიძემ, რომელმაც განმარტა ერთიანი ფულის ნიშნის შემოღების მიზანშეწონილება მხარის ეკონომიურ ცხოვრების მოსაგვარებლად და განსამტკიცებლად.

მოხსენების შემდეგ მიღებულ იქნა შესაფერი რეზოლიუცია.

შემდეგ მომენტზე გააკეთა მოხსენება ამხ. ხატიაშვილმა, რომელმაც აღნიშნა, საბჭოთა რესპუბლიკები თანდათან მტკიცდებიან. შიგ, სამეურნეო ცხოვრებას გამოკაცხლება ეტყობა, რასაც ხელს შეუწყობს წრეგანდელი კარგი მოსავალი. აგრეთვე მტკიცეა საბჭო ფედერაციის საერთაშორისო მდგომარეობა.

ეს ცხადად დაამტკიცა გენუის და ჰაგის კონფერენციებმაც. რაც შეეხება კაპიტალისტურ ქვეყნებს, იქ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მდგომარეობა დღითი-დღე უარესდება. უთანხმოება ანტანტის რიგებში, უდიდესი უმუშევრობა, ეკონომიურ ცხოვრების კრიზისი, მუშათა მოძრაობის ზრდა და პოლიტიკურ მდგომარეობის მერყეობა,—ყველაფერი ეს მოწმობს, რომ კაპიტალისტურ წყობილების დღეები დათვლილია.

ორგანიზაციულ კითხვებზე ილაპარაკა პარტ. პას. მგ. მდივანმა ილ. სტურუამ, რომელმაც გააცნო კრებას ცვლილებები პარტორგანიზაციის სტრუქტურაში, თემკომები უკვე აღუდგენიათ ალაგ-ალაგ. სამდივნო დაუტოვებიათ. თვით ცენტრის იაჩეიკა დაუშლიათ და დაუნაწილებიათ მეზობელ დეპოს—ლიანდაგის კონდუქტორების მილიციის იაჩეიკებში. ამხანაგი დასასრულ ამბობს, რომ ჩვენ დარწმუნებული ვართ—აწი ჩვენი მუშაობა წინ წაიწევს და მოგვცემს კარგს ნაყოფს მომავალშიო.

მიიღეს შესაფერი დადგენილებები.

ხან—კანი.

პროვინციაში

კოხნარის თემი.

(ოზურგეთის მაზრა)

კიდევ თვითმყრობლობის დროსაც კოხნარის თემის მცხოვრებლებს ჰქონდათ მიზნათ ამავე თემში დაეარსებინათ სამეურნეო სასწავლებელი, რომლისთვისაც მოიპოვებოდა შესაფერი მამული ვარლამ ერისთავის ნამოსახლარი „სასახლე“. შესაფერი პირებიც ჰყავდა ხალხს არჩეული საქმის მოსაგვარებლათ, ამასთან გაფრთხილებული იყო ყველა რომ კერძო ვინმე პიროვნებას არ ჩაეგდო ხელში ხსენებული მამული. მიუხედავათ ხალხის სურვილისა და განცხადებისა, არქიფო ირაკლისძე ახალაძემ, რაც ეს ადგილი იყო მისთვის მაშინდელ პირობებში 1917 წელს თებერვალში მოასწრო ჩუმათ და წაართვა ხალხს მამული. ჯერ ფაქტიურათ არ ქონდა დაუფლებული მამული, რომ ხალხმა სთხოვა თავის განებება; ახალაძემ აღუთქვა დათმობა, გაღებულ საფასს დაუბრუნებდნენ მაგრამ როდესაც ფულები იქნა მოკრეფილი და ჩასაბარებლათ მიტანილი, უარი განაცხადა და ხალხი მისგან მოტყუებული დარჩა. თებერვლის რევოლიუციის შემდეგ, როგორც საზოგადო ხასიათის მნიშვნელობის მამულის, კოხნარის თემის გლეხობამ მოინდომა მისი ხელში ჩაგდება; თითქმის განხორციელებული იყო ეს განზრახვა, მაგრამ ყოფილი მთავრობის წყალობით ხალხი იძულებით განდევნილი იქნა ამ მამულიდან. ეხლა კი სრული დარწმუნებული იმაში, რომ მუშათა და გლეხთა ხელისუფლება დაამტკიცებდა ხალხის სურვილს და თანახმათ ოზურგეთის მაზრის ხელისუფლების დადგენილებისა, იქნა ჩამორთმეული მამული ახალაძესაგან. ამ მამულში ხალხმა მოათავსა შენობა სამეურნეო სასწავლებლისათვის. კოხნარის თემის გლეხობა სრულ იმედს გამოსთქვამს, რომ ცენტრალური ხელისუფლება დაადასტურებს, როგორც ხალხის სურვილს, აგრეთვე სამაზრო ხელისუფლების დადგენილებას და ამ დიად საქმეს მოგვაყვანიებს სისრულეში.

გალაქტიონ მალულარია.

ს. თერჯოლა.

ამა წლის 17 აგვისტოს ს. თერჯოლის სასოფლო სამმართველოს დარბაზში გამართულ იქნა ქ. ქუთაისის დასის მიერ ფრიად მნიშვნელოვანი სადამო, რომლის შემოსავლის მესამედი გადაიდვა ადგილობრივ სამკითხველოს სასარგებლოდ. საღამოს დაესწრო დიდძალი საზოგადოება. წარმოდგენა ჩატარდა ძალიან კარგათ. ამ სამმართველოდან ორმოცდა ათი ფეხის მანძილზე სდგას შრომის მთლიანი სკოლის შენობა, სადაც სცხოვრობს ერთი ქალი—მასწავლებელი, ქვრივი ობლების პატრონი, მიტრადორა თევდორაძისა, რომელიც არის ძალიან ღარიბი. ეს მასწავლებელიც დაესწრო ამ საღამოს. წარმოდგენის დამთავრების შემდეგ ხალხი წავიდწამოვიდა; ეს ადამიანიც წავიდა მოსასვენებლათ. მაგრამ რომ მივიდ ბინაზე და შეაღო კარები, ხედავს საშინელ სურათს: ფანჯრები ჩალეწილი, ყველაფერი მინგრეულ-მონგრეული. ვიღაც ბოროტ-მომქმედებს გაუტეხიათ მისი ბინა და წაუღიათ ყველაფერი, რის წაღებაც შეიძლებოდა. რასაკვირველია, ამ დროს მორთოყვირილი როგორც დედამ, ისე პატარა ბავშმაც. მიცვივნდა ხალხი, აგრეთვე ადგილობრივი აღმასკომის თავმჯდომარე და დაგზავნილ იქნა ყოველ მხრით რაზმელები და აგრეთვე აგენტები, მაგრამ კვალს ვერ მიაგნეს.

ზომები დღესაც არის მიღებული აღმასკომის მიერ.

იმედია, რომ ბოროტ მომქმედნი აღმოჩენილი იქნებიან და ღირსეულად დაისჯებიან.

გ. სირბილაძე.

საredაქციო კოლეგია.

ქალაქის აღმასკომის კომუნალ. განყოფილება

აცხადებს, რომ პარასკევს 1 სექტემბერს, დანიშნულია

საჯარო ვაჭრობა

ეოფ. მირზოევის აბანოს ფესაქეთებლად.

ცნობების მიღება შეიძლება ქალაქის აღმასკომში ოთახი № 45.

საინ. ტეხ. საღმშენებლო განყოფილების გამგის მოადგილე: **დეხანოვი.**

229 კრ. 3—2

ვაჭარ-მრეწველთა საყურადღებოთ

სადარაბო საქმის კიდევ უფრო სწორად მოგვარებისათვის ქალაქის აღმასკომის პრეზიდიუმი,

ამ საკითხის შესახებ არსებულ წესის შეცვლით, აცხადებს ვაჭარ-მრეწველთა ჯგუფების საყურადღებოთ, რომ ამიერიდგან ეოველგვარი ადმინისტრატიული ხასიათის განკარგულება დარაბების გაცემა, ჩამორთმევის შესახებ სრულიათ არ იქნება დაშვებული, ან და იქნება მხოლოდ ქალაქის და სახელმწიფო დიდმნიშვნელოვან საქმეთათვის, ხოლო დარაბების დღევანდელ მფლობელთა და ქალაქის აღმასკომის შორის უფრო ნორმალურ უფლებრივ ურთიერთობითს დასამყარებლად შეკრული იქნება ეოველ ცალკე შემთხვევაში პირობა, რომლის თანახმად გადაწყვეტილი იქნება ვადა და მტკიცე საიჯარო გადასახადი

აღმასკომის თავმჯდომარის მოადგილე ი. წიგნიკაძე.

საფინანსო განყოფილების გამგე თ. ღლონტი.

3—1

242 კრ.

ყველა იმ ფეზღუდვათა, სადარაჯო და საკონტროლო პუნქტების გაუქმება, რომლებიც ხელს უშლიან ტვირთების გადაზიდვას

საკავშირო საბჭოს 26 აგვისტოს დადგენილების თანახმად, ამიერ-კავკასიის რკინის გზების უფროსი მოადგილემ ლედერმა გამოაცხადა მთელ ხაზზე სამმართველოს და ყველა უფროსების ცნობად და სახელმძღვანელოდ: „ყველა შეზღუდვანი, სადარაჯო და საკონტროლო პუნქტები საბჭოთა რესპუბლიკების საზღვრებზე გაუქმებულ უნდა იქნეს 24 საათის განმავლობაში. თვითეულ მოკავშირე რესპუბლიკის შიგნივ ამავე ვადის განმავლობაში ყველა ის შეზღუდვანი, რომელიც დაწესებულია სახალხო კომისართა საბჭოების, სასურსათო სახ. კომისარიატის და ხელისუფლების დანარჩენ ორგანოების მიერ, და რომელიც ხელს უშლის საქონლის, პროდუქტების და საგნების გადატან-გადმოტანას. საკავშირო საბჭოების მიერ შემოღებული ყველა შეზღუდვანი, დეკრეტები, დადგენილებები და განკარგულებანი გაუქმებულ უნდა იქნეს 48 საათის განმავლობაში. ამ ვადის განმავლობაში ყველა შინაური საზღვრები და საქონლის ტრიალი, როგორც თვითეულ რესპუბლიკის შიგნივ ისე რესპუბლიკების შორის გამოცხადებულია თავისუფლად. ვიძლევი წინადადებას ზემოხსენებული დადგენილება სასტიკად იქნეს მიღებული სახელმძღვანელოდ და ყველა იმ შემთხვევებში, როდესაც ადგილი ექნება ყოველგვარ ჩარევას თქვენ მოქმედებაში და აგრეთვე დარღვეული იქნება საკავშირო საბჭოს დადგენილება დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს საზოგადოებრივ წესრიგის დაცვის უახლოეს თანამშრომელს და ხოლო ასლი გადმომეგზავნოს მე დამნაშავეთა პასუხისგებაში მისაცემად. ბრძანება ეს შედის ძალაში ტელეგრაფით გადაცემის შემდეგ და უნდა იქნეს გამოკიდებული ყველა სადგურებზე.

234 კრ. 2—1

ელექტრონის, რენტგენის და სინათლის

სამკურნალო

საწოლი ოთახებით

მიზეიულ გედევანიოვილისა

ტფილისი, ყორღანოვის ქუჩა № 20, ტელ. 7—91.

(25—24)

ქ. თბილისის მე-9-რე რაიონის სახალხო მოსამართლე

იწვევს სახალხო სასამართლოში ტურგენევის ქ. № 4. გალინა გურსკის, რათა გამოცხადდეს იგი ხსენებულ სასამართლოში ორი თვის გაამნვლობაში ამ განცხადების გამოქვეყნების დღიდან წარმოსადგენათ თავის მისამართისა, საქმეზედ რომელიც აღძრულია სასამართლოში მისი მეუღლის მიხეილ გურსკის მიერ განქორწინების შესახებ. წინააღმდეგ შემთხვევაში უწყება მის გალინა გურსკის სახელობაზედ დატოვებული სასამართლოს კანცელარიაში, ჩაითვლება ჩაბარებულად და საქმე არსებით განხილული იქნება სასამართლოს მიერ.

სახალხო მოსამართლე (ხელს აწერს)

276 კრ. 1—1

ყველა მატარებლების მიმოსვლის ცხრილის შეცვლა 1922 ელ. 1 სექტემბრიდან

მატარებლების გამგზავრება თბილისიდან უკანასკნელ სადგურამდე | **მატარებლების მისვლა** თბილისში უკანასკნელ სადგურიდან

თბილისის დროთი

მატარებლების №№				სადგურები	მატარებლების №№			
22	6	4	2		1	3	5	21
თბილისი-გათომი-ფოთი და მისი შტოები								
11,45 ღ.	10,30 საღ.	11,40 დილ.	6,15 საღ.	თბილისი	8,25 დილ.	6,00 საღ.	6,00 დილ.	3,25 ღ.
1,03 ღ.	11,20 ღ.	12,41 ღ.	7,04 ს.	მცხეთა	7,43 დილ.	5,07 დღ.	5,25 დილ.	2,24 ღ.
5,50 ღ.	1,24 ღ.	3,4 დღ.	9,04 დღ.	გორი	5,57 დილ.	2,56 დღ.	3,38 დილ.	10,07 საღ.
9,35 დილ.	3,18 ღ.	5,8 დღ.	10,49 ს.	ხაშური	4,30 ღ.	1,16 დღ.	2,15 ღ.	6,43 საღ.
—	—	6,15 დღ.	—	ბორჯომი	—	10,55 დილ.	—	—
2,18 დღ.	6,52 დილ.	8,59 საღ.	2,30 ღ.	შორაპანი	12,17 ღ.	8,50 დილ.	9,51 დღ.	1,00 დღ.
—	მოდის	12,40 დღ.	—	საჩხერე	—	4,54 დღ.	—	—
—	მოდის	11,50 ღ.	—	ქუთაისი	—	5,30 დილ.	—	—
7,36 ღ.	9,35 დილ.	12,32 ღ.	5,21 დილ.	სამტრედია	9,44 ღ.	5,07 დილ.	7,14 ს.	6,25 დილ.
—	—	2,13 ღ.	—	ახ. სენაკი	—	2,19 ღ.	—	—
11,58 ღ.	—	3,40 ღ.	—	ფოთი	—	12,44 ღ.	—	5,00 დილ.
3,00 ღ.	1,00 დღ.	4,50 ღ.	8,45 დილ.	ბათომი	6,00 ს.	12,15 ღ.	3,25 ღ.	10,00 დილ.

თბილისი-გაკო-დერგენტი-პეტროგრადი

მატარებლების №№				სადგურები	მატარებლების №№			
21	5	3	1		2	4	6	22
5,40 დღ.	8,00 დილ.	9,30 ს.	11,00 დილ.	თბილისი	3,00 დღ.	7,15 დილ.	8,25 ს.	9,45 დილ.
11,53 ღ.	11,33 დილ.	1,27 ღ.	3,00 დღ.	აქსტაფა	11,23 დილ.	3,21 ღ.	4,45 დღ.	3,51 ღ.
7,39 დილ.	2,54 დღ.	5,15 დილ.	6,30 დღ.	ელისავეტპოლი	7,55 დილ.	11,32 ღ.	1,18 დღ.	9,37 საღ.
12,00 დღ.	5,12 დღ.	7,50 დილ.	8,55 დღ.	ევლახი	5,16 დილ.	8,40 საღ.	10,47 დილ.	4,50 დღ.
10,23 ღ.	10,00 დღ.	1,23 დღ.	1,53 ღ.	აჯიკაბული	11,34 ღ.	2,28 ღ.	6,02 დილ.	6,45 დილ.
მოდის					**გადის**			
4,30 ღ.	1,50 ღ.	5,35 დღ.	5,45 დილ.	ბაქო	7,15 ს.	9,45 დილ.	2,00 დილ.	11,15 ღ.
გადის					**მოდის**			
7,30 დილ.	3,35 ღ.	8,20 საღ.	—	ბაქო	—	6,45 დილ.	12,15 ღ.	4,30 დღ.
3,42 დღ.	9,04 დილ.	3,06 ღ.	—	ხაჩმასი	—	12,54 ღ.	7 ს.	8,55 დილ.
8,05 საღ.	12,20 დღ.	6,40 დილ.	—	დერბენდი	—	9,50 ღ.	4,07 დღ.	4,10 ღ.
3,15 ღ.	6,00 საღ.	12,35 დღ.	—	პეტროვსკი	—	4,30 დილ.	11,15 დილ.	9,00 საღ.
4,40 ღ.	10,45 საღ.	5,20 დილ.	—	როსტოვი	—	11,00 ღ.	6,45 დილ.	12,10 ღ.
—	10,30 საღ.	—	—	მოსკოვი	—	—	7 ს.	—
—	12 დღ. მოდ.	—	—	პეტროგრადი	—	—	9 ს.	—
მოდის თბილისი-წნორისწყალი-თელავი								
—	—	9 დილ.	—	თბილისი	—	7,35 საღ.	—	—
—	—	12,47 დღ.	—	საგარეჯო	—	3,54 დღ.	—	—
—	—	6,20 საღ.	—	გურჯაანი	—	10,40 დილ.	—	—
—	—	9 საღ.	—	წ. წყალი	—	7,30 დილ.	—	—
—	—	9,30 საღ.	—	თელავი	—	7 დილ.	—	—
თბილისი-ერევანი-ჯულფა								
12,30 დილ.	—	8 საღ.	—	თბილისი	—	8,10 დილ.	—	4,00 დილ.
8,15 საღ.	—	2,35 ღამ.	—	სანაინი	—	2,10 ღამ.	—	9,00 საღ.
12,15 ღამ.	—	5,40 დილ.	—	კარაკლისი	—	11,25 ღამ.	—	5,58 დღ.
7 დილ.	—	11 დილ.	—	ალექსანდროპოლი	—	6,45 საღ.	—	12,20 დღ.
მოდის					**გადის**			
2,45 დღ.	—	6 საღ.	—	ერევანი	—	9 დილ.	—	11,30 ღამ.
გადის					**მოდის**			
—	—	300 დღ.	—	ერევანი	—	1,47 დღ.	—	—
—	—	11,57 ღ.	—	შახტახტი	—	5,30 ღ.	—	—
—	—	4,15 ღ.	—	ნახიჩევანი	—	2,10 ღ.	—	—
—	—	6,30 დილ.	—	ჯულფა	—	8,00 საღ.	—	—

თბილისი-ბორჯომი-სურამი-ბაკურიანი

ბ. № 18	ბ. № 20						ბ. № 19	ბ. № 17
8,35 დილ.	4,00 დღ.	—	—	თბილისი	—	—	7,45 დილ.	10,00 საღ.
9,35 დილ.	5,01 დღ.	—	—	მცხეთა	—	—	6,52 დილ.	9,11 საღ.
11,27 დილ.	7,12 საღ.	—	—	გორი	—	—	4,45 ღ.	7,06 საღ.
1,47 დღ.	9,00 საღ.	—	—	ხაშური	—	—	3,15 ღ.	5,37 დღ.
3,30 დღ.	10,15 საღ.	—	—	სურამი	—	—	1,30 ღ.	4,00 დღ.
მოდის					**გადის**			
2,55 დღ.	10,30 ღ.	—	—	ბორჯომი	—	—	1,15 ღ.	3,55 დღ.
გადის					**მოდის**			
—	7,05 დილ.	—	—	ბორჯომი-პარკი	—	—	5,25 დღ.	—
—	8,33 დილ.	—	—	წაღვერი	—	—	4,04 ღ.	—
—	10,52 დილ.	—	—	ბაკურიანი	—	—	1,53 ღ.	—

შენიშვნები: 1) სასწრაფო მატარებლები № 1 და 2 დასაძინებელი ადგილებით და ვაგონ-რესტორანით დადის ორჯერ კვირაში: ბათომიდან ოთხშაბათობით და კვირაობით; თბილისს გაივლის ხუთშაბათობით და ორშაბათობით; ბაქოში ჩავა პარასკევობით და სამშაბათობით. მ. № 2 ბაქოდან ბრუნდება პარასკეობით და სამშაბათობით; თბილისში მოდის შაბათობით და ოთხშაბათობით, ბათომში მოდის კვირაობით და ხუთშაბათობით.

2) სწრაფი მატარებელი №№ 5 და 6 დადის სამჯერ კვირაში; ბათომი-როსტოვი ორშაბათობით; როსტოვში მიდის ხუთშაბათობით. ბათომი-მოსკოვი შაბათობით. ბათომი-პეტროგრადი ხუთშაბათობით; მიდის პეტროგრადში ოთხშაბათობით, ამ მატარებელში დასაწოლი ალაგები დანომრილია.

3) მატარებელი № 6 როსტოვიდან ბათომამდე კვირაობით; თბილისში მოდის და გადის ოთხშაბათობით; მოსკოვიდან ბათომში ოთხშაბათობით; თბილისში მოდის და გადის კვირაობით და პეტროგრადიდან ბათომში კვირაობით, თბილისში მოდის და გადის პარასკევობით.

4) საფოსტო მატარებელი №№ 3 და 4 თბილისიდან და ერევნიდან გადის ლუწ დღეებში.

ა) საბარგო-სამგზავრო მატარებელი 25 და 26 კენტ დღეებში.

ბ) ფოსტის მატარებელი №№ 3 და 4 თბილისიდან და თელავიდან გადის ლუწ დღეებში და საბარგო-სამგზავრო № 21 და 22 კენტ დღეებში ერთ და იმავე საათზე.

6) ერევანსა და ჯულფას შორის ორჯერ კვირაში—ერევნიდან სამშაბათობით და პარასკეობით, ჯულფიდან კი ოთხშაბათობით და შაბათობით.

7) პირდაპირი მიმოსვლა: თბილისი-ფოთი, თბილისი-ქუთაისი, ქუთაისი-ბათომი, ფოსტის მატარებლების №№ 3 და 4 მთავარ ხაზზე და შტოებზე თანახმად ამ მატარებლების მიმოსვლისა.

8) ბაქო-კავკავი ერთი კლ. ვაგონი მატ. №№ 3 და 4.

9) №№ 5 და 6 მატარებლების შემადგენლობაში **მოსკოვი-თბილისი** შედის სპეციალური დანიშნულების ვაგონი (საერთაშორისო საზოგადოების ყოფილი ვაგონი) და როსტოვი-თბილისი ერთი კლ. ვაგონი.

(კრ. 235—2—1)

ტირაჟი 10,000. ნ. დ. ს. ც. საქართველოს სახალხო საბჭოს უმაღლეს მეფურნეობის პოლიგრაფიულ განყოფილების მე-2 სტამბა, კრუზენშტერნის ქ. № 4.